

Kırım Tatarcası Dilbilim ve Dilbilgisi Terimleri

Doç. Dr. Ülkü Çelik Şavk*

Bu çalışmada, Kırım Tatarcasının dilbilim ve dilbilgisi terimlerinin, dil terimleri ve gramer kitaplarından tespit edilebilenleri, Türkçe ve Rusça karşılıklarıyla birlikte yer almaktadır. Ayrıca, Türkçe ve Rusça terimlerin dizinleri de, karşılaştırmalı çalışanlara kolaylık olsun diye verilmiştir.

Kaynakça

E. Akmollayev, *Kırımtatar filininin ameliyatı*, Taşkent, 1989.
Ülkü Çelik Şavk, "Türk Dünyası Gramer Terimleri Kılavuzuna Ek-2 Kırım Tatarcası Gramer Terimleri", *Türk Dünyası-Dil ve Edebiyat Dergisi*, Sayı:10, s. 553-576, Güz 2000.

Türkçe-Kazakça-Karakalpakça-Rusça-İngilizce Karşılaştırmalı Dilbilim ve Dilbilgisi Sözlüğü, Ankara, 2001.

Emine Gürsoy Naskali, *Türk Dünyası Gramer Terimleri Sözlüğü*, Türk Dil Kurumu Yayınları: 667, Ankara, 1997.

Mehmet Hengirmen, *Dilbilgisi ve Dilbilim Terimleri Sözlüğü*, Ankara 1999.

Ahmet Kocaman. "Dilbilim Terimleri", *Dilbilim Araştırmaları*, s. 157-190, 1990.

"Dilbilim Terimleri Sözlüğü - Ek", *Dilbilim Araştırmaları*, s. 146-147, 1992.

Prof. Dr. Zeynep Korkmaz, *Gramer Terimleri Sözlüğü*, Türk Dil Kurumu Yayınları: 575, Ankara, 1992.

Alaaddin Mehmedoğlu, Ahmet Buran, Hatice Alaaddin Kızı, *Karşılaştırmalı Dilbilgisi Terimleri Sözlüğü: Türkiye Türkçesi, Azerbaycan Türkçesi, Rusça, İngilizce*, İzmir 1994.

* Hacettepe Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Öğretim Üyesi.

A.M. Memetov, *Kırım tatar tili*, Akmesit, Kırımdevokuvped-neşir 1997.

Ayşe Pamir Dietrichli, *Rusça-Türkçe Dilbilim Terimleri Sözlüğü*, Ankara 1997.

Russko-Krımskotatarskiy Terminologičeskiy Slovar' (Yazık), Simforopol', 1992.

Prof. Dr. Berke Vardar yönetiminde Prof.Dr. Nüket Güz, Prof.Dr. Emel Hüner, Prof. Dr. Osman Sanemoğlu, Doç. Dr. Erdim Öztokat, *Açıklamalı Dilbilim Terimleri Sözlüğü*, İstanbul, 1998.

Hamza Zülfikar, *Terim Sorunları ve Terim Yapma Yolları*, TDK Yayınları: 569, Ankara 1991.

a

abbreviatura kısaltma n66peBHaT.ypa

abstrakt soyutaöcrpaKTHbiH

abstrak fiil' soyut fiil, soyut eylem rJiaroJi aöcrpaKTHbiH

abstrak isim soyut ad, soyut isim HMH r.ymecTBHTe.nbHoe, cyuerTBHTe.nbHoe aöcrpaKTHoe

abstarkmana soyut anlam nHaieHie a6r,TpaKTHoe

abzats paragraf ao.viu

açık eca açık hece oTKpbiTbifl cnor, cnor OTKpbiraH

ad ad HILIBIHHC

adiy cümle basit tümce, yalın cümle, yalın tümce npocroe npe^.noaceHHe, npeü.noxeHne npocroe

adiy haber basit yüklem, yalın yüklem oca:<yeMoe npocroe

adiy zaman basit zaman npocroe BpeMa

aenkdeşlik uyum rapvioHHfl

affiks çekim eki, ek, hal eki, takı a<M)HKr, oKOHMaHHe

ağız ağız roBop, poT

ağız boşluğu ağız boşluğu, avurt, yan ÖOKOBOH, no.nocrb pTa

ağız boşluğu ogi öndamaksıl nepeüneHë6nbiH

ağız boşluğu sesi avurt sesi ÖOKOBOH vmyic

ağız boşluğu tutuklan art avurt ünsüzü ÖOKOBOH cornaabiH

ağız boşluğu ogi tutukı ön avurt ünsüzü MfirKHH ÖOKOBOH comambiH

- ağız sesi ağız sesi ПОТОВОН ЗБУК
- ağız sesine keçiiv** ağızlaşma нпеВрпайеміеВ nouoBoro ВротоВое
- ağıztılı konuşma dili, nutuk dili ycmaa pe%
- ağıznın açılışı ağzın açılma derecesi паорВоп піа
- agglütinativ til** bağlantılı dil, bitişimli dil, eklemeli dil
amioTıtHaTHBHbiH JMK
- akraba til akraba dil поüCBeHHbie fl.tbiica
- aktiv** etken «IKTMB
- aktiv fiil'** etken eylem, etken fiil aKTbiBHbiH rıTaro.IT
- aktiv luğat** aktifsözlük aKTHBHbiH cnoBapB
- aktsent** şive, vurgu асіеHT
- akustika** akustik, işitsel aKycTMKa
- al** durum, hâl, tümleç обсТОНТе.rıbcıBo, jono.nHenHe, najejK
- al affiksi** durum eki, durum takısı OKOHMaHHe наüeaaioe
- al anlatkan** fiil' ulaç, zarf fiil r.naro.n r.BMKa
- al sözü** tümleç обсronTe.nbr.TBO, üorio/meHHe
- al zarfı, tarz alı** durum belirteci, hal zarfı, niteleme belirteci напеMie
- OÖpa.SI üeCTBHfl
- a-laşkan a-okunuş ak'aHbe
- alfavit** abece, alfabe aıKıMBHT
- alfiil'** ulaç, zarf fiil реpyHüHB, üeenpmacTHe
- alınma** aktarım, aktarma, alıntı, ödünç aHMCCTBOBaHHe
- almaştırılğan** mana mecazî anlam, yan anlam nepeHoaoe значение
- alt** cenge alt çene HUHCHH 'ie.mocr
- alt** dudak alt dudak HHIKHHH ry6a
- alamet** özellik ппH/SHaK
- analiz** analiz, çözümleme ana.nH^
- ana til'** temel dil, kök dil, ana dil ппаа;<biK
- anatili** anadili ПОÜHOH ашbK, ат>İK ПОÜHOH
- anlam avuşturuв** anlam aktarması nepeHor. значения
- antiteza** karşı tezaHTHTe;<ı
- antonim** karşıt anlamlı, zıt anlamlı aHTOHM
- apostrof** kesme işareti anocrpCKİ)
- argo** argo apro
- arhaizm** eski biçim архаH.<M
- arif** harf ÖyKBa
- artikulyatsiya** boğumlama, «klemlene apTHKy.nnuH9

artikulyatsiya yeri boğumlanma noktası, eklemleme noktası Mecro
iipTHKyjIHUMfl

art sıra arka sıra, art sıra, kalın sıra «ÜiHH paü

art sırağa keçüv artlaşma, kalınlaşma nepexoi B AÜHHM paj

art sıra sozuq art sıra ünlüsü ;«llH>IH r.naaibIH

arttırıv derecesi en üstünlük derecesi npenof:xoüna a creneiib

asıl mana temel anlam onioBHoe ^iia'ierine

asıl sıfat niteleme sıfatı Ka'iecrBeniioe npHJmnrrejibHoe

asıl haber temel yüklem r.naBHoe CKA.tyeMoe

asıl sozuq temel ünlü oaiobioe nnaaiue

asıl urğu ana vurgu, temel vurgu oculoBioe yiapenne, rınBHoe
yüa peline

asliy mana temel anlam .tfuiMeime orHOBHoe , - •

asliy ses aslı ses, birincil ses nepBOHa>iaJiblibIH <ByK :

asliy sıfat niteleme sıfatı KaMecTBeiHoe npH.naraTe.nblloe

asliy uzunhı aslı uzunluk, birincil uzunluk nepBH'lnaa üo.nroTa

aspekt görünüş ncneKT

assimilyatsiya benzeşme accHMH.nauna

aşağı cenge alt çene HH^cnaa Me.iocr "

aşağı dudak alt dudak iitöciiffl ryöa

atalar sözü atasözü, ata sözü nor..noBHua

avam halk tili halk sözcüğü npocrope'iHe

ayırıcı ara, belirten, niteleyen, tamlayan, sınır, niteleyici
orpejeJienHe, pa;cpaiiHMHTe.nbiibiH

ayırıcı-umumilçştirici zamir niteleme adılı, niteleme zamiri
viecToiiviemie onpeiie.aHTe.nnHe

ayırıcılı bağlayıcısı karşılaştırma bağlacı COKM разделительный

ayrı manalı önemli, tam anlamlı -lnaMeniaTe.nblibiH

ayrı manalı söz bağımsız sözcük /suayenaTejibiibie слова

aytılış söyleyiş, telâffuz rıpoiMionueiinie

az mahsullü suffiksler işlek olmayan ekler ienpoiıKTıHBHbie n(K)HK.ru
aza öge i.nen

uzlaştırma manası küçültme anlamı yMenuiHTe.nbHoe ^начение

b**bağ** bağıntılama, bağlama, bağlantı, koşaç CBftb, c.BaiKa

bağlayıcı bağlaç COKM ; ,

bağlayıcısızlık, bağlaçsızlık бeс.coKMHbiH •

bala tili çocuk dili H.IUK aereH**baş** ana, asıl, temel КKBHMH • " "**baş al** yalın durum, yalın hal MMeHTeJbHbH naueJK**baş aza** asıl öge, baş öge MTOH maBHbH**baş cümle** ana cümle, ana tümce, temel cümle, temel tüm maBHoe предложение**baş keliş** yalın durum, yalın hal HMeHTeJbHbH najeac, naiiex HMeHTeJbHbH**baş ses** ilk ses, önses iia'nJibHMH ;ByK**baş ses tüşüvi** önses düşmesi Bbinaüenne Ha'ia.ribHoro .rayica**bel'gisizlik zamiri** belgisizlik adılı, belirsizlik zamiri MecroHMeHHe • Heonpeüe.fieienne**belgili isimli söz biriküvi** belirli ad öbeği, belirli isim tamlaması o(I)opM.neinoe onpe.aejiMTe.nbHoe**belgili tamamlayıcı** belirli nesne, belirtili nesne o<I>opM.neiiHoe nplMoe üonojiHenne**belgisiz** belgisiz, belirsiz Heonpeje.neHHbiH**belgisiz derece** edilgen çatı, pasif nacciiB, ;«1.nor rpaiaTe.nbHbiH**belgisiz fiil'** edilgen eylem, edilgen fiil, pasif fiil n a r a m r.TpaieTe.ibHOM .«1.nore**belgisiz isimli söz biriküvi** belirsiz isim tamlaması, belirtisiz neo<D>op.M.neHHoe onpeiejiHTe.FU>noe**belgisiz tamamlayıcı** belirsiz nesne, belirtisiz nesne neo<D>opM.neHHoe nprvioe üono.nnenHe**belgisizlik zamiri** belirsizlik zamiri Heonpejejenne MecroHMeHHe**belli şahıslı cümleler** öznesi belli cümle onpejejeHiiio-JiHHHoe предложение**benzetüv** yalğaması benzerlik eki, benzetme eki ynojiioHTeJbHUH аффикс**bir azalı cümle** tek ögeli cümle oüiiioM.üenne npejLaoaceHMe**birecalı** tek heceli \ıouor:nji.rin6, ojnöcnoyKUM •**bir manalı** tek anlamlı o/tiO/SikHbiH**bir manalılık** tek anlamlılık rtilHO/iia'iiiocrbT**bir tilli** bir dilli, tek üüüü oJioJbryzıııı

bir tilli luğat tek dilli sözlük αAHOSMbHHUf cnoBapb, ijioBapb

ОДНОЯЗЫЧЕСКИЙ

birinci şahıs birinci kişi, birinci şahıs .IHIO nepBoe, nepBoe Jifouo

birinci şahıs mülk birinci şahıs iyelik eki aKMKCi npHHajUiescHOCTH
nepBoe .rauo • s S.:

birleşme birleşme, birleşim coneTame

bitken al bitmişlik durumu coBepyjeHHMH BHÜ

bitken vaziyet bitmişlik durumu coBepmeHHbiH BHÜ

boğaz boğaz, boğazsıl, gırtlak, hançere ropHaB, ryTTupa.n

boğazlaşuv boğazsı Hasma ryrupa.nH.iaiiHH

burunlı genizsil, burunsı I HOCOBOH

burunlı ses geniz sesi, genizsil ses HOCOBOHf :<yK

burun n'si arka damak n'si, geniz n'si :«iiHejWbKIHbIH H

burun sesi geniz sesi :<yKH HoroBbie

burun tutuklan genizsil ünsüzler, nazal ünsüzler Ha.ttJibHbie
ronacHbie ; •"•••.

büyük arif baş harf ;«r.rTaBHaf ^ ^ ' ' ,

canlı canlı OiiyueB.neHHbiH

canlı til' canlı dil, yaşayan dil »CHBOH a;ibiK, ftUK XHBOH

canlılık canlılık oiiyueB.neHHOcrb

cevap cümlesi cevap cümlesi OTBeTHoe npei.nc»KeHHe

cevap-tasdik nidası cevap ünlemi yTBepüHTe.ibHoe v:ea jOMorae

cins cins, cinsiyet poü

cınıs isim cins ad, tür adı HapimaTeJibHoe cyuecTBHTenbHoe

cins isim cins isim HMI HapHuaTeJiHoe

cümle cümle, tümce npejiJioaceHHe

cümle azaları cümle öğeleri, cümle unsurları 'ueHM npejLioaceHHa

cümle azalarının sıralanması cümle öğelerinin sıralanışı
par.no.noxeHHe MreHOB npeünoaceHHe

cümle intonatsiyası cümle tonu, tümce ezgisi HHTOHaHH npeAnoaceHHe

cümle kuruluşu cümle yapısı fırpoeHHe npeü.no2ceHHfl

cümle manası cümle içi anlam .waieHHe npeü.noxeHHa

cümle ürgüsü cümle vurgusu, tümce vurgusu \$pa^OBoe yüapeHMe

cümlelerin baş azaları cümlelerin temel öğeleri maBHbie yneHbi
npeiLnoaceHHe

cümlelerin temeli cümlelerin temeli or.HOHa npeü.noxeHHe

çenge çene 'ie.nior.T

çirmaşkan yazı birleştirmen alfabe, bitişik yazı BH:*

çıkış ah ayrılma durumu, ayrılma hali, çıkma hali, çıkma dur
HexöüHbiH naiiejK

çıkış keliş çıkma durumu, ayrılma hali najiejK HCxöüHbiH

çıkış kelişi ayrılma durumu, ayrılma hali, çıkma hali, çıkma durumu

ИСХОДНЫЙ ПАДЕЖ

çift dudaklı çift dudak, çiftdudaksıl, dudaksıl 6M.na6na.nbHbiH

çift dudak tutuklan çift dudak ünsüzü 6H.na6Ha.nbHbiH cor.nar.HbiH

çift söz çift sözcük napmie cnoBa

çift tutuklar çift ünsüzler napHbie connachHbie

çok azalı çok ögeli MHoroï.neHHbiH

çok azalı cümle çok ögeli cümle MHormneHHoe npeü.noxeHHoe

çok ecalı çok heceli MHorocnojKHbiH, no.iHCH.njia6mer.KHH

çokluk affiksi çokluk eki a<MjHKc. MHOxecrBeHHocrH

çokluk yalğaması çokluk eki a\$(j)HKr. MHOacecrBeHHOCTH

çok manalı çok anlamlı no.HHceMaHTH'ier.KHH

çokmanalılık çok anlamlılık MHorcMHaiHO'fb, nonnceMHa

çok tilli çok dilli MHoroUMMHbiH

çoğtillilik çokdillilik MHoroa:ibiHe

/'y yazısı resim yazısı KJMHonHcb

defis kısa çizgi, tire Re^Hc.

delabializatsiya düzleşme üe.na6HaJiwauHH

defiişme değişim, değişme HjiMeHeHHe

defiişüv değişim, değişme HjiMeHeHHe

derece çatı, fiil çatısı :«.nor raarona, .ianor

derecelik ilgeç, edat, son takı noc.ne.nor, MacTHua

dialektolog lehçe bilimci jiHa.neKTO.nor

dialektologiya lehçe bilim üHaneKTONoraa

diaog diyalog, ikili konuşma üna.nor

diftong çift ünlülü, diftong üH(I)TOHr

dikte (imlya) dikte, yazdırma üHKTaHT

dissimilyatsiya aykırılışma, benzeşmezlik JiHCCMHraUHfi

doğnmana temel anlam ocHOBHoe ;<HaçeHHe

doğru yazuv imlâ, yazım rpaBoriHcanHe
 doğrudan doğru açık, direkt, dolaysız rpaMOH
doğrultuv keliş datif hali, verme durumu, yaklaşma lıali,yönelme
 durumu, yönelme hâli naüex iaTe.rıbHbifi, pianpaBHTEjibHbm
 падеж

dudak dudak ry6
 dudaklaşuv dudaksıllaşma, yuvarlaklaşma oryöneHHe
dudaklı dudaksıl, yuvarlak ryöiofl, JiaöHaJibHbiH
dudaklı sozuk dudaksıl ünlüler, yuvarlak ünlü Jia6Ha.nbHbie rnacubie
dudaklı sozuk yuvarlak ünlü ry6Hbier.iracH.bie
dudaklı tutuk dudak ünsüzü ryönoH coniaciibiH
 dudaklı tutuk dudaksıl ünsüzler Jia6na.rıbHbie cor.ıar.Hbie
dudak sesine keçüv dudaksıllaşma, yuvarlaklaşma .na6na.rıH:iauHn
dudak singarmonizmi dudak benzeşmesi dudak uyumu .na6Ha.iblibiH
 CHHnipMOIIIUM

dudaksız sozuk düz ünlü neryönoH r.nacıMH, He.na6Ha.rıH:OBaHHbiH
 r.nar:HMfi

dudak-tişli diş dudaksıl rydiicKsyöHOH

e
eca hece, seslem r..nor
eca ayırıcı hece bölmesi, hece sının crioropaMeJi
eca biriküvi hece kaynaşması onpemeiiHC rjıoroB
eca tüşüvi hece düşmesi, hece yitimi, seslem yutumu raanojıorna,
 onyıuemie r..nora
ecnebiy sözler yabancı kelime, yabancı sözcük HiiocTpamioe CJıOBO
edebiy edebî JiHTeparypiibiıı
edebiy til' edebî dil, yazı dili, yazın dil JıMTepaTypıibiıı fi/SiK, n<MK
 JiHTepaTypııı.ıı. xy,ıojKecrBeiıHbiPi HMK
eki azalı cümle vi't ögeli cümle, iki ögeli cümle npejUKMcenne
 jB.vrocrounoe
eki ecalı iki heceli /ıjyruoroBOH
eki ecalı sözler iki heceli sözcükler üB.ycnoafihie cnoBa
eki haberli cümle ii.i yüklemlı cümle üByaauyeMoe npeü.nojKemic
 .'ki manalılık iki anlamlılık iiBa:inaıH(XTb
eki muptedalı cümle iki özneli cümle дуподлежащие
 npeii.i]oxcıne

- eki nokta** iki nokta ДВОЕТОЧНОЕ
- eki tilli luğat** iki dilli sözlük üBya:şbiiHHH cnoBapb
- eki tillilik** iki dillilik jByavşimHe
- ekilik sayı** çift sayı jBOHCTBennoe »iHCno
- ekinci derece aza** ikinci dereceli öge «ieH BTopocreneHHblH
- ekinci derece haber** ikili çatılı yüklem BTopocreneHHoe cKaзyemoe
- ekinci şahıs** ikinci kişi JIHUO BTopoe, BTopoe .nuo
- ekinci şahıs çokluk** çoğul ikinci kişi, ikinci çoğul kişi BTopoe JIHuO
МНОЖЕСТВЕННОГО ЧИСЛО
- ekinci şahıs teklik** ikinci tekil kişi, ikinci teklik şahıs BTopoe JIMuO
eüHHcrBeiinoro iMeno
- ekinci uzunluk** ikincil uzunluk BTopniHaa üo.nroTa
- ekvativ** ekvatif, eşitlik SKKITHı)
- elifbe** abece, alfabe a;-(6yKa, a.nu)abHT
- emir cümlesi** emir cümlesi noBe.nnTe.nbHoe npejLnoJKenoe
- emir meylil** buyruk kipi, buyrum kipi, emir kipi HMнеpaTHB,
noBe.nHTe.nbHoe naK.noneiiHe
- entsiklopedik luğat** ansiklopedik sözlük 3HUKTKOHeumer.KHH
(“JIOKipb
- erkek cinsi** eril cins, erkeklik MyaccKOH paa
- eskirgen söz** arkaik sözcük, eskimiş sözcük npxnH:*vi, ycrapeBUIHa
(“•JIOBO
- etimologiya** etimoloji, kökenbilim 3THMO.noma
- f ..
- fısıltılı** ıslıklı uunnuiHH
- fısıltılı sesler** ıslıklı sesler uinnaiHe :«yKH
- fiil'** eylem, fiil naron
- fiil' cümlesi** eylem tümcesi, eylem cümlesi, fiil cümlesi r.naro.FibHoe
iipeajTCHKeHHe, npeü.noxeiHe c r.naro.nbHHM aouyeMMM
- fiil' negizi** eylem gövdesi, fiil gövdesi rnanranbiina OTHOBI, oaioBa
narana
- fiil' tamın** eylem kökü, fiil kökü r.mranbiibiH Kopeiib
- fiil'den fiil' yapıcı** yalğama fiilden fiil yapım eki a(())HKF:
oöpanroniHfi r.naron OT narana
- fiil'den fiil' yapuv** fiilden fiil yapma ısıy rpir.naro.nblioe

- fiil'den isim yapıcı** yalğama fiilden isim yapım eki a<K)HKC
o6pa:yoioijHH HMa OT nrararia
- fiilden yapılgan fiil'** eylemden türeme eylem, fiilden türeme fiil
npomBOüHbiH OT nnarojTa r.raro.ri
- fiilden yapılgan isim** eylemden türeme ad, fiilden türeme isim
nporoBOüHMH OT maro.na HMH
- fiil'lernin tñslenüvi** eylem çekimi, fiil çekimi cnpaaceHHe r.naro.fia
- fiil'siz** fiilsiz 6e:cnaro.iTHbiH
- flektiv tiller** bükümlü diller, bükünlü diller (JueKTHBHbie *muKU*)
- fonema** ses birim, fonem, sesbirim <JOHeMa
- fonemanın türleri** alofon, ses birimsel değişke, sesbirimcik,
sesbirimsel an.nxJOHa **fonetika** fonetik, sesbilgisi (JoHeraica)
- fonologiya** fonoloji, ses bilimi, sesbilim <D>OHOnoma
- forma** biçim (j)opMa
- frazelogik luğat** deyimler sözlüğü (I)pa:eo.norHHecKHH cnoBap6

g,ğ

- garmoniya uyumrapMOHHa
- geminatsiya** ikizleşme reMHHauHa
- genealogiyalık** kalıtımsal, soydaş reHea.nom'ier.KHH
- ğırtlak boğaz, ğırtlak, hançere ropTaHb
- ğırtlak sesleri ğırtlaksı l sesler ropTaHHaa KH
- ğırtlak üstü tutuqlan ğırtlaksı! ünsüzler HaüropTaHHHKOBHe cornacHbie
- giperbola** abartma rnnep6o.na
- gipoteza** hipotez, varsayım rnnoTe:«
- grammatika** dilbilgisi paMMaTHKa

h

- haber** bildirme, yüklem H^aBHTe.nbHbiH, aca^yeMoe, npeüHKaT
- haber fiili bildirme kipi ni:haBHTe.nbHoe HaKJioHeHHe
- haber ismi** yüklem ismi HMeHHoe CKa:<yeMoe
- haberleşme** bildirişim, iletişim KOMMyHHKauHa
- haberlik affiksi bildirme eki a^Imicr. cKa:<yeMocTH
- halk tili** halk dili iiapouHHH a:*iK
- has isim has isim, özel ad,özel isim HMa coöcTBeHHoe, co6r.TBeHHoe
- HMH
- hitap hitap, seslenme oöpaueHHe

ibare anlatım, ifade, deyim, söz öbeği Бѣра асеме, обороТ пеиН,

фраза

içki iç, içsel БНУТрННННН

içki rifma iç kafiye, iç uyak БНУТрНтромна а рН(0)Ма

içki ses iç ses, içses ННЈауТ

idare yönetim, yönetme унаВЈиеННе

idare bağı yönetim, yönetme унаВЈиеННе

idare etici söz yönetici sözcük урпѣЈіаіоіііе СЈоВО

idiolekt birey dili, bireysel dil іаНОЈіеКТ

idioma deyim НүНОНМа

ifade anlatım, ifade БѣраасеННе

ikaye cümlesi bildirme cümlesi, bildirme tümcesi ноБѣртВОНБаТе.ѣіННое

предложение

ikaye meyli bildirme kipi міНВНТѣіѣННое НаК.ноНеННе

ilave ek ad koyma, eşleme приложение

il'miytü' bilim dili науМНѣН язык

imla imlâ, yazım, yazım kuralları орсфорпа^На, праВоннаННе

ince ince МѣнчНН

ince sesler ön sesler ;ВУКН МЯГКІЕ

ince sıra ince sıra непѣННН ряд

incesozuk ince ünlü, ön ünlü рнасНѣіе Manine, МансНе пнасНѣіе

ince tutuk ince ünsüzler МарКНе cornасНѣіе

indeks dizin, indeks ННүеКс

infinitiv mastar, isimfiil ННСЈНННТНВ

informant bilgi veren, denek НН^орМаНТ

inkar sözleri olumsuzluk орpmiaННе

inkar zamiri olumsuzluk zamiri, olumsuzluk adılı ОТрНііаТе.нбНое

местоимение

internatsional' sözler uluslararası sözcük ННТѣрНаііНОНаЈіѣНѣіе

слова

intonatsiya titremleme ННТОНаніа

inversiyah cümle devrik cümle ННВѣрапоВаННое непѣ.іохеННе

ironiya ironi НроННА

isim ad, isim НМВ, На:іВаННе, сымесТВНТѣтѣНое

isim cümlesi isim tümcesi непѣ.ноасеННѣснМеННѣіМСКайеМбіМ

isim negizi ad gövdesi, isim gövdesi НМеНННаа ОННОВа

- isim söz birikmesi** isim tamlaması cnoBocorçeranHe roieHHoe
isim söz birleşmesi isim tamlaması criOBoro'ieraHHe HMeHHoe
isim tamın ad kökü ienpoM.fiiOüHoe cymecrBHTEJibioe
isimden türeme isim addan türeme ad, isimden türeme isim
 npOHMBOJHbH OT HMeiIbI HMJI
isimden yapılgan fiil addan türeme eylem, isimden türeme fiil
 npopKBOüibiM OT HMeiibi maroji
isimfiil' isim fiil, kılış ismi, mastar rnaroJibHoe *vmn*, HH<I>HHHTHB
ismin türülenüvi isim çekimi ocnoHeime cyuer.TBHTE.nbHor
isimiy cümleler ad tümcesi, isim cümlesi HMeHHoe npeü.noxeHHe
istek cümlesi istek cümlesi, dilek cümlesi ace.naTe.nbHoe
 предложение
istek meyil istek kipi }Ke.naTe.nbHoe naK.aoneHHe
işaret belirtke, işaret .IIUIK
işaret sıfatı gösterme sıfatı, işaret sıfatı yKa.siTe.ribHoe CJIOBO
işaret zamiri gösterme adılı, işaret zamiri yKa:«iTe.ibHoe
 MerroHMenHe, viecroHMeHHe yKa:«Te.ribHoe
izafet izafet H<I>eT
izaiy luğat ansiklopedik sözlük TOJIKOBUİ словарь

j

- jargon** jargon jKapron
jargonizm jargonizm aoproHH'!»!
jestler tili işaret dili фЖ жестов

k, k

- kaçak akıcı öernbifl
 kaçak sesler akıcı sesler öenbifle ;<BYKH
 kaçak sozuğ akıcı ünlü öernbirt raaaiHH
 kadın cinsi dişilik acencKHH poii
 kaide düzenleme, kural npaBH.no
 kalıcı geçişsiz nenepexoüibiH
 kalıcı fiil'geçişsiz fiil r.naro.n ienepexoüHbifi
 kalın sozuğ art sıra ünlüsü .«uubiH naniufl
 kaltıravük tutuğ titremeli ünsüz, titrek ünsüz, titreşimli ünsüz
 üpoacaUIHH rama <ııbifl
 kapalı e kapalı e .«KpUTbiH 3

- kapalı eca kapalı hece :«iKpblXblfl cnor
- karama karşı sözler karşıt anlamlı, zıt anlamlı aHTOHHM
- karşı kuyuv bağlayıcısı karşıtlık bağlacı, karşıtlık ilgeci, zıtlık bağlacı COKH npoTHBMTe.nbHbifi, npoTHBHTE.nbHbiH COKM
- karşı manalılık zıt anlamlılık anTOHHMHa
- kattı art avurt, sert TBepjibiH
- kattı sozuk art sıra ünlüsü .«ÜHH nnachbiH
- kattı tafilay sert damaksıl TBepjOHé6iibifi
- kattı tutuk art avurt ünsüzü, sert ünsüz TBepübiH cornachbift
- kavuz ayrıç, parantez ocoöioı
- kaytım** dönüşlülük BCMBpaTHbiH
- kaytım derece dönüşlü çatı BO.«paTHbiH .«1.nor, «1.nor BCMBpaTHMH
- kaytım fiili** dönüşlü eylem, dönüşlü fiil BCMBpaTHMfi narorı, naran BCMBpaTHMH
- kaytım zamiri dönüşlülük adılı, dönüşlülük zamiri BO.«paTHbie vicTOHMeiiHa
- kakafoniya** kakışma, kakofoni, ses uyumsuzluğu KaKatyoHHfl
- kal'ka** kopya, öykünme, taklit K<JibKa
- keçici fiil'** geçişli fiil narorı nepexoüHbiH, naror.n TpaH;iHTHBHbiH
- keçiş** geçiş, geçme nepexoü
- keçken zaman** geçmiş zaman npoiueüiuee BpeMa, Bpe\ia npomeiiuiee, nep<J)eKT
- keçüv** geçiş, geçme nepexoj
- kelecek zaman** gelecek zaman, geniş zaman öyüymee BpeMa, BpeMa öyüyuiee
- keliş** durum, hâl naiieac
- keliş affiksi** durum eki, durum takısı a^HKCbi naüexeH, OKOH'iaHHe naiieaciioe
- kemirçek sesine keçüv** gırtlaksıllaşma npeBpaueHHHeB ropTaHHbiH 3BYK
- keniş cümle** genişletilmiş cümle pacnpocrpaneHHOe npeü.noxeımoe
- ken sozuk** geniş ünlü uiHpoKHii rmacubiH
- kerek meyil** gereklik kipi, gereklilik kipi üO.naceHftBOBaTe.nbHoe iaK.ftoiienne
- kesir sayılar** kesir sayı sıfatları üpoöiioe <iHc.rwTe.nbHoe
- kesir sayısı** kesir sayısı MHCJiHTE.nbHoe iipoönoe
- kıska kısa KpaTKHH

- kısa eca kısa hece КраТКНН cnor
 kıskalık kısalık КраТКoert
 kısa sozuk kısa ünlü КраТКНН rncmiH
 kıskartuv kısaltma aöpeBHaTypa : ;
 kıya laf dolaylı anlatım КОСВemraa penb .
 ki bağlayıcısı ki bağlacı СОКМ КН .
 kirüitsa Kiril alfabeti КНрНЛНҺиә
 giriş ara, giriş ВВöüҺbH
 giriş cümlesi ara cümle, aratumce, giriş cümlesi ВВaaHoe
 npeü.aoaceHHe, npejLnoaceHHe ВВöüHoe
 giriş söz ara sözcük ВВöüHoe CнOBO . , :
 klişe basmakalıp, klişe КЛиҺиә
 koçürilme laf dolaysız anlatım npaMaa penb
 konkret fiil' somut fiil riaroji КОНКpeТННН
 konkret isim somut ad, somut isim КОНКpeТHoe НМН, КОНКpeТHoe
 r.ymecTöHTe.nbHoe
 konkret mana somut anlam :«aHeHHe КОНКperaoe, КОНКpeТHoe
 значение
 kontekst bağlam КОНTeKCT
 koşma affiks birleşik ek СЛСОКННН affикс
 koşma dudak tutuklan çift dudak ünsüzü 6Ha.a6Ha.ribHbH conacHMH
 koşma haber birleşik yüklem r.Ka:yeMoe cocpaBHoө
 koşuluv kaynaşma cTHaceHHe .
 koşuvcu sozuk bağlama ünlüsü roeüHHHTe.fTbHbH macHbiH
 küçük ariif küçük harf Ma.neHbKaa byKBa
 kuvetlendi rici parçalar kuvvetlendirme edatı, pekiştirme edatı
 yH.HHTe.abHaa nacrnuä
 küvettendirme kuvvetlendirme, pekiştirme yoneHHe
- I**
- lafnin stili konuşma tarzı rrH.rib pa:sroBopHНH
 laringal' tutuk hemze xaM«
 lakırdı konuşma, söz pa:roBop, pe'ib
 lakırdı appj iratı konuşma aygıtı пeneBOH annapaT
 lakırdı orgianlan konuşma azaları, konuşma organları, ses örgenleri
 opraHbi pe'ieBbie

lağırdı ritmi konuşma ritmi pHM pe'm
 lağırdı tili konuşma dili pa.TOBopHaa pe%
leksika kelime hazinesi, sözcük dağarcığı, söz varlığı .neKCHKa
leksikolog sözcük bilimci .neKCHKOJior
leksikologiya sözcük bilgisi, sözlük bilimi JieKCHKcuorHH
lingvist dilbilimci .nHHTBHcr
lingvistika dilbilim nHHrBHCTHKa
logik sub'yekt gizli özne cKpbIToe noü.neacauiee
luğat sözlük cnoBapb
 luğat manası sözlük anlamı :flaieHHe .neKCHieicoe
luğat terkibi söz varlığı, kelime hazinesi cnoBapHbiH cocpaB язька

m

maksud bildirgen **al** sözü maksat tümleci o6crofte.nbcrBO ue.aH
 maksud bildirgen zarf amaç zarfı, maksat zarfı HapeHHe ueJH
malûm derece etken çatı ;«1.nor üeHCTBHTe.nbHHH, **действительный**
залог

mana mânâ, anlam :<HaqeHne, CMbion

manadaş eş anlamlı, anlamdaş CMHOHHMHic.KHH

manadaşlık anlamdaşlık, eş anlamlılık CHHOHHMHH

manadaş sözler anlamdaş sözcükler paBHc<HaqHWH cnoBa K

manalı anlamlı MHaiauiHH

manahlık anlamlılık ^HaHHMoerb

mananın tarlaşuvi anlam daralması ryaceHHe nHaneHHa

mana türlenüvi anlam değişmesi MMeHeHHe :flaHeHHe

mantıklı mantıklı .normerKHH

mantık urğusu mantık vurgusu .normeacoe yüapeHHe

mecul fiil' edilgen eylem, edilgen fiil, pasif fiil naran B
 r.TpaüeTe.nbHOM :s1.riore

medeniy kültürel, medenî Ky.r6TyPHWH

menfiy olumsuz OTpHiaTe.nbHbiH

menfiy cümleler olumsuz cümle OTpHiaTeJibHoe npeü.aocceHHe

menfiy fiil' olumsuz fiil OTpHuaT&nbHaa (>opMa rnarana

menfiylik sözleri olumsuzluk OTpnuahHe

menfiy zamiri olumsuzluk adılı, olumsuzluk zamiri MeeroHMeHHe

отрицательная

metafonij'a ünlü atıamaç1 .MCTa<OHHH

metafora anlam atlaması, eğretileme, mecaz MeTa\$opa

metafraz aktarma метафраза

metastaz metastaz Метастаз

metateza göçüşme, görünüş, yer değiştirme MeTaTe:«

mevzu konu, tema TeMa

meyil kip HaicnoHeHHe

mikdar-derece alı miktar-derece tümleci oöroaTeJibCTBO Mepbi-
creneH

mikdar-derece zarfı azlık çokluk zarfı HapeHHe KanHHecTBeHHoe

mikdar sayılar asıl sayı sıfatı, asıl sayı KO.nHiecTBeHHoe HHc.nnTe.nHoe

mikdar sayısı asıl sayı, asıl sayı sıfatı HHcnHTejibHoe KanmecTBeHHoe

milliytir millî dil HauHOHanbHbiH HMK

modallik kiplik MOäanbHOCTb

morfema biçimbirim, şekil birimi Mop^eMa

morfemanü türleri alomorf, biçimbirimcik a.nJioMop(Ja

morfologiya biçimbilim, şekil bilgisi Mop\$o.iorHfl

mul'kiyet affiksleri iyelik ekleri a\$4>MKCb npHHaü.nescHOTTH

mul'kiyet zamiri iyelik adılı, iyelik zamiri vicroHMeHMe

притяжательное

munasebetçi ilgeç, edat, son takı noc.ne.nor

mupteda özne nöü.nexaujee

mupteda haber kelişüvi özne yüklem uygunluğu comacoBaHHe
r.Ka;<yeMoro r, nöü.neacaiiHM

muptedasız öznesiz бечноii.nexaiiiHbiH

muptedasız cümleler öznesiz beaiojue:acaüiHbiH npeü.noxeHHH

mürekkep bileşik, birleşik rocraBHOH

mürekkep ad birleşik ad, birleşik isim cnoaaioe HMH

mürekkep affiks birleşik ek cnoxHbiH a^HKC

mürekkep cümle bileşik tümce, birleşik tümce cnozchoe
npeii.noaceHHe

mürekkep fiil' birleşik eylem, birleşik fiil cnoacHbiH r.naro.n

mürekkep haber birleşik yüklem c.ca.<yeMoe r.ocraBHoe, corraBHoe

сказуемое

mürekkep gelecek zamannıfi dayimilik sekilinin vastasız sekili

geniş zamanın hikâyesi npoueüiuee Heonpeüe.neHHoe BpeMH

mürekkep gelecek zamannıfi katıy şeklinin şart sekili gelecek
zamanın şartı öyüyuee ycnobHoe BpeMH

mürekkep gelecek zamannin katıy şeklinin vastalı sekili gelecek zamanın rivayeti öyjyuee noBecTBOBaTe.nbHoe BpeMa
mürekkep gelecek zamanmn katıy şeklinin vastasız sekili gelecek zamanın hikâyesi byüyıuee HaMepeHHe
mürekkep kıskartılğan söz kısaltılmış sözcük rjoseHocoKpameHHeo
 СЛОВО

mürekkep mupteda birleşik özne cocraBHoe nojuiejKaiıiee
mürekkep söz birleşik kelime, birleşik sözcük cnojKHoe rjiora
musbet cümle olumlu cümle, olumlu tümce yTBepüHTe.abHoe
 ПРЕДЛОЖЕНИЕ

musbet fiil* olumlu fiil nanojKHTejibHaH (popMa nnaroja

п
nefes aluv soluk alma BübixaHHe
nefes çıkaruv soluk verme Bbiüox, BbiübixaHne
nefes çıkaruv urğusu soluk verme vurgusu BbiübixaTe.nbHoe ударение
negiz gövde, türemiş, türeme, türev orHOBa, npomBOjmbiH
neologizm yeni sözcük Heo.norH;tti
nida ünlem BoocnHuaHHe, MeaaoMeTHe
nida cümlesi ünlem cümlesi, ünlem tümcesi BOciüiHuaTe.nbHoe
 npeiıuoxeHHe, MesaoMeTHoe npei.nox;eHHe
nida derecelikleri ünlem edatı, ünlem ilgeci ЧАСТИЦЫ
 ВОСКЛИЦАТЕЛЬНЫЕ
nida intonatsiyasi ünlem ezgisi ünlem tonu HHTOHaiiHfi
 BocKJTHuaTe.iibHaa
nida işareti ünlem işareti Boac.iHiiTe.nbHbiH :wafc, знак
 BocxriwaTe.abHbiH
nida parçaları ünlem edatı, ünlem ilgeci ЧАСТИЦЫ
 ВОСКЛИЦАТЕЛЬНЫЕ
nisbiy zamirler ilgi adılı, ilgi zamiri OTHOCHTe.nbHoe MecroHMeHHe
nokta nokta romca
noktalı virgül' noktalı virgül TOMKa c. ;«naTOH .. >
nominatsiya adlandırma, yalın hal HOMHHaiiHH - ?
nutuk söz peqb
nutukın stili konuşma tarzı CTHJb pa:<roBopHbiH

ob'yektli geçişli nepexojHbiH
 ob'yektsiz nesnesiz 6eK>6ieKTHbift, HenepexoiHWFt
 og'sıra ince sıra nepeüHHH pnü
 og' sıra sozuklar ince sıra ünlüler, önsıra ünlüler nepejHHe DiacHbie
 og' sırağa keçüv incelme nepexoi B nepeüHHH pua
 oşşav-kuçültüv affiksi küçültme eki yMeHUJHTeJibHo-narKaTe.ribHbfi
 аффикс
 oşşav yalğaması benzerlik eki, benzetme eki ynoiiöHTEibHUH
 аффикс
 ol'cü ve derece zarfı miktar zarfı HapeMHe Mepw H creneHH
 oluv meyli bildirme kipi m>HBHTe.ribHoe HaKJicmeHHe
 ölü ölü MepTBbiH
 ölü affiks ölü ek MepTBHH r.ySSHKC
 ölü tiP ölü dil MepTBbiH HMK
 omonim eşadlı OMOHHM
 orfoepiya konuşma bilim, ölçünlü söz bilim op4>odnHH
 orfografiya imlâ, yazım, yazım kuralları op(j)orpa\$Ha
 orta cins cinsiyetsiz q>eiHHH poü
 ortak halser ortak yüklem oöüiee aca.iyeMoe
 ortak mupteda ortak özne oöüiee noji.nexaujee
 ortak ob'yekt ortak nesne oöüiee üono.nHeHHe
 ortaklık karşılıklı, işteş iMHMHbifi
 ortaklık derece işteş çatı, işteş çatı B;«iMHbifi ;«i.nor, .fiuior B«iMHUH
 ortaklık fiil'işteş fiil, işteş eylem, işteş fiil rnaroji B«iMHUH
 ortaklık yalğaması ortaklaşma eki a^HKr. oöBMeTHTOTTH
 orta tañlay tutuklıh orta damaksıl ünsüz cpeüHeHeÖHbiH rorincHbift
 oz'lük zamiri dönüşlülük zamiri, dönüşlülük adılı MemoHMeHMe
 BO.«paTHoe

Ö

önimli işlek, üretken npoüyKTHBHbiH
 önimliliküretkenlik BompO;ibOiiHMOcra

paradigma örnekleme napaiMrMa
 parça ilgeç 'iacrHua

patlayıcı kapantılı, patlamalı, patlayıcı **взрывной**
patlayıcı sağırlar patlayıcı ötümsüzler **ҺуҗиВҺbie** **nyxHe**
patlayıcı tutuklar patlayıcı ünsüzler **RipbiВҺbie** **cor.iar.HHe**
patlayıcı yağdıravuklar patlayıcı ötümlüler **КтрbiВҺbie** **<ВОНКre**
pauza ara, durak, durma **nay.cı**
pay sayı sıfatı üleştirme sayı sıfatı **pa:<üe.iHTe.nı>Hoe** **iHcriHTe.niHoe**
pısrırdılı ses fısıltılı ses **uieñoTHUH** **<ByK**
piktogramma resim yazı **nHKTopa.MMA**
pozitsiya durum **FKMHUH**
prefiks önek **npеcјMKO**
progressivlik **assimilyatsiya** ilerleyici benzeşme **ассимиляция**
npорeccHBHan
proteza başta ünlü türemesi, ön türeme **npOTe.«**

r
regressivlik gerileyici **perpecrHBHUH**
regresivlik **assimilyatsiya** gerileyici benzeşme **acr.HMH.innna**
perpecrHBHaa, perpecnHBHan **acr.HMHnauHa**
resmiy til' resmî dil **CKJ)HUHajbHbiH** **HKbK**
rifma kafiye, uyak **pii(J)ıa**
 ritorika söz bilim, söz sanatı **pHTopHKa**

sade cümle basit cümle, yalın cümle, yalın tümce **IKUMBiOC**
предложение

sade isim yalın isim **HM» B OCHOBHOM** **naüexe**
sade keçken zamanıA vastalı sekili öğrenilen geçmiş zaman
npoueiiniie HeoqeВHJinoe **ВpeMfl**
sağır ötümsüz, sedasız, tonsuz **myxoı-!**
sağırlaşuv ötümsüzleşme, sedasızlaşma, tonsuzlaşma **or.ıyLuenne**
sağırlık ötümsüzlük **iJıyxocrb**
sağır tutuk ötümsüz ünsüz **r.nyxoH** **roraacubiH**
saiplik kelişi ilgi hali, ilgi durumu, tamlayan durumu iyelik durumu,
iyelik hali **najeacpoüHTe.nbHbiH, poüHTeibHbiH** **najeac**
saiplik kelişi genitif, ilgi durumu, ilgi hali, tamlayan durumu **iCNMTıB**
sanlık sayı adı, sayı ismi **nvin** **iHrjiHTe/ıbHoe**
satır başı paragraf **a 6:ıau**
sayı sayı, sayı adı, sayı ismi **Hıa** **'mr.aHTe.nbHoe, TOCUO** :

sayı **sıfatı** sayı sıfatı 'injiHTe.m>Hoe

sebeb bildirgen zarf sebep zarfı Hapcme nPHMHHi

semantika anlambilim, anlam bilimi ceMaHTHKa

semasiolog kavram bilimci ceMar.Ho.ior

semasiologiya kavram bilim c.eMar.HOJioma

ses ses ro.rior, nByic

ses **bezleri** ses telleri r.nor.oBbie CBCKH

ses **biriküvi** ses birleşmesi, birleşme, çakışma, geçişme

KOHBepHTUHH

ses **birleşmeleri birikmeleri** ses birleşmesi /SByicociaTaHHe

ses **denişmesi** ses değişmesi mMeHeHHe ;<Byca

seskoşuluvı ses türemesi npn6aB.neHne ;<6yKa

seslemin meydanga kel'mesi sesin oluşumu, sesin türemesi

образование звука

seslemin yerlerini alması göçüşme, yer değiştirme

neperraHOBKa «yicoB

sesnin yüksekliği ses yüksekliği BbicoTa ;<Byca

ses **tonu** ses tonu ro.Fior.OBOH TOH

ses **türlenüvi** ses değişmesi mMeHeHHe «yKa

ses **tüşüvi** ses düşmesi, ses yitimi rcueHHe ;<yKa

ses **uzunluğu** ses uzunluğu ücmroTa ;<Byca

ses **yolu** ses yolu nyrb Bo:*iyxa

sıfat sıfat HMa npH.nareTe.niHoe

sıfat söz birikmesi sıfat tamlaması onpeje.nHTe.m>Hoe

СЛОВСОЧЕТАНИЕ

sıfatfiü' ortaç, partisip, sıfat fiil r.aaro.nbHoe npHJiar.rre.ibHoe,

;*. npmaorHe ;:-;-; ;... .. : -^ / -

sıra sıra nopauOK, paü

sıra sayısı sıra sayısı, sıra sayı sıfatı TOCJIHTe.ribHoe nopauKOBoe

sızgıravuk tutuklar sızıcı ünsüz uicneBOH corJiarMblH

sızıcı çizgi «epTOMKa

singarmonizm ünlü uyumu rHHapMOHH<M

sinkopa iç ses düşmesi, içses düşmesi, içses yitimi, iç ses yitimi

CHHKona

sintaksis cümle bilgisi, sentaks, sözdizimi, tümce bilim CHHTaKMC

sintaktik dizimsel cHHTarMaTmeochH

skobka ayraç, parantez cKoöKa

sonorlu ses titreşimli ses coHopubiH ;<BK

- sonorlı tutuklar** akıcı ünsüz coHopHMH connacHblfi
- soydaş** bir cins, türdeş OüHopojHMH . . . ,-
- sozük** ünlü, vokal BOKOHÜ, nacHbiH . ' .!...<'
- sozük kıskalığı ünlü kısalığı** KpaTKoerb nnacHbix . -: v
- sozüklerin** ğarmoniyası ünlü uyumu rapMOHHH r.narnbix
- sozüklerin** uygunluğu ünlü uyumu rapMOHHH r.nacHbix
- sozüklaşuv** ünlüleşme BOKn.iHMaLina
- sozük** nevbetleşüvi ünlü almaşması, ünlü göçüşmesi qepeüOBaine
r.nacnbix
- sozük** türlenüvi ünlü değişimi HweHeHHe r.nacHoro
- sozük** tüşüvi ünlü düşmesi, ünlü yitimi BbinaaeHHe rJiacHoro
- söylev** konuşma pa;«T)Bop
- söylev tili** konuşma dili pa:coBopHaa penb
- söz** kelime, sözcük CJIOBO
- söz birikmesi** kelime grubu, sözcük öbeği cnoBor.oqeTaHHe
- söz birleşmesi** kelime grubu, sözcük öbeği cnoBoroMeraHHe
- söz çeşitleri** sözcüktüm" racrii peMH
- söz manası** düz anlam, sözcük anlamı waieHHe cnoBn
- söz og'ü yardımcısı** ilgeç, edat npejuor
- söz terkihi** sözcük birleşimi coeraB cnoBapHHH
- söz türlenüvi** sözcük çekimi, sözcük değişmesi ğioBOMMeHeHHe
- söz yapıcı** sözcük türetici ğiOBonpoMBOüHbiH
- söz yapıcı affiks** yapım eki cioBoopa:K)BaTe.FibHbiJı a(ı)HKC
- söz yapuv** sözcük türetme, sözcük yapımı cnoBOopa;ıoBaHHe
- sözlernin** ecalarğa bölünüvi heceleme, sesleme npoHiHoueHHe
no cnoraM
- sözlernin** sırası sözlük düzeni nopaüOK caor
- sözniâ** asıl manası sözlük anlamı nepBHMHe sHnieHHe
- sözniâ** çokmanalılığı çok anlamlı sözcük MHonMHaMHoe CTOBO
- sözniâ** doğn manası sözlük anlamı nepBHMHe ^HaieHHe
- sözniâ** negizi sözcük gövdesi onıoBa cioBa
- sözniâ** temeli sözcük gövdesi ocHOBa cnoBa
- stil**'biçem, deyiş, tarz, üslup crH.nb
- stilistika** biçem bilim, deyişbilim, üslup bilimi oruriHcrHKa
- sual**' soru Bonpor.
- sual**' affiksi soru eki BonpoorreJibHa n чaстия

şimdiki zaman geniş zaman, şimdiki zaman $\text{BpeMü Hiicronuiee, Harroatue Bpevm, npe:ieHc}$
 şive ağız, lehçe $\text{roBop, ananem, Hape'iHe}$
 şuvultı gürültü uyM
 şuvultıh tutuk gürültülü ünsüz $\text{uyMHbiH coniacHbiH}$

t

tabi cümle dilek cümlesi ,yan cümle, yantümce npHüaTOMHoe
 предложение
 tabioluv bağımlılık, bağıllık noüiHHeHHe
 tabili mürekkep cümle girişik karmaşık tümce, girişik karmaşık
 cümle $\text{cnoiKHonoüMHHëHHoe npeü.aooaceHHe}$
 tabirli luğat ansiklopedik sözlük TOJıKOBUH cnoBapp
 taklidi taklidî, yansıma nByKonoüpa>caHHe
 taklidiy söz yansıma sözcük ; $\text{<ByKonoüpaxaTe.ribHoe CJıOBO}$
 talil' analiz, çözümlene pa.iöop
 tamamlanğan belirtilen, nitelenen, tamlanan onpejicnHeMoe
 tamamlayıcı nesne, tümleç, niteleyici $\text{onpeücneHHe, üono.iHeHHe}$
 tam cümle tam cümle, tam tümce $\text{no.iHoe npejLioaceHHe}$
 tam manalı söz tam anlamlı sözcük $\text{no.nH(MHaiHoe cnoBO}$
 tam olmağan cümle eksik cümle, eksik tümce, kesik cümle
 $\text{üe(J)eKTHoe npeü.no3ceHHe, nenofTHoe npeü.iojKeHHe}$
 tamir asıl, kök, taban, temel KopeHb, ocHOBa
 tamirdaş kökteş OüHOKopHeBOH
 tamirdaş sözler kökteş sözcükler $\text{OüHOKopHeBbie cnoBa}$
 tanlay damak Heöno
 tanlay aldı tutuk ön damak ünsüzü $\text{nepëüiea.fl>iMHbiH connacHbiH}$
 tanlay artı art damaksıl, artdamaksıl, dilardı damak ; üüHeHe6HbıH
 tanlay artı tutuk art damaksıl ünsüz ; $\text{«jneHeöüibiH r.nar.Hbie}$
 tanlay sesi damaksıl ses HeöHbiH ; «yK
 tanlay tiş tutuklan damak diş ünsüzü $\text{HeöHO-ryHOH ronacHbifl}$
 tanlay tutuklan damak ünsüzleri, dil ardı ünsüzleri ; «üHeaOTiHbiH
 connaaibie
 taralma büzülme, daralma cyaceHHe
 tar sozuk dar ünlü $\text{ATKpuTbifi rjaaibiH,y;flcHH}$ гласный
 tarihiy tarihsel исторический

tarihiy grammatika artzamanlı dilbilgisi, tarihî gramer, tarihsel dil bilgisi
 ИСТОРИЧЕСКАЯ ГРАММАТИКА, ГРАММАТИКА ИСТОРИЧЕСКАЯ

tarihiy til ilimi tarihsel dilbilim ИСТОРИЧЕСКАЯ ЛИНГВИСТИКА

tarlaşuv büzülme, daralma cyaceHHe

tarz alı durum belirteci, hal zarfı, niteleme belirteci Напе'ине обра:«
 ДЕЙСТВИЯ

tarz bildirgen al sözü hareket tümleci одcroHTejibCTBO обра:«1
 ДЕЙСТВИЯ

teklik sayı tekil eüHHOTBeHHoe МНОЮ

teknil kanun, kural «КОН

telaffuz söyleyiş, telaffuz npomHorueHHe

tembr tını TeMöp

teñeştirme, ol'çeştirme karşılaştırma r.onocpaB.neHHe

teñeştiriv ekvatif, eşitlik, mukayese, karşılaştırma opaBHeHHe,
 ЗКBaTHB

teñeştiriv kelişi eşitlik halı ЗКBaTHBHИH naieac

teñeştiriv munasebetçileri karşılaştırma edatları cpaBHHTeJibHbie
 nocne.norH

teñeştiriv yalğaması eşitlik eki ЗКBaTHBHИH a\$\$HKC

tercime aktarma, çeviri, tercüme nepeBOü

termin terim ТерМИИ

tez yazı hızlı yazı, yalın yazı CKopoTHCb

tırnaklar tırnak işareti KaBb'IKH

til' dil, söz pe'ib, *HiUK*

til'ailesi dil ailesi ceMeHCTBO anbiKOB, a;fuKOBaa ceMba

til' artı arka damak, dil ardı ;<aüHea;blMHblH

til'artı sesi dilardı sesi BcnapHbiH ;<ByK

til'artı sozuk dil ardı ünlüleri «HHea;f>llHblH macHbie

til' artı tutuklan damak ünsüzleri, dil ardı ünsüzleri :<üHea:*bl'iHbiH
 cornaome

til' atlası dil atlası a;biKOBH aT.nac

til'de alınmalar aktarma sözcük, alıntı sözcük *HMCTBOBaHHe CJIOBO

til' ucı tutuklan dilucu ünsüzleri annKa.ib, KopoHa.abHbie conacHbie

tire tire THpe

tiş diş -iyö

tiş eti diş eti, dişsil a.nbBeo.napHbiH

tiş eti tutukı diş eti ünsüzü, dişsil ünsüz aJibBeoJiapHblft conacHbiH

tişli dişil : *y6HOH, **дентальный**

tişli tutuk dişil ünsüz, diş ünsüzü üeHTaJibHbiH conacHbiH, :<ydHOH conacHbiH

toktav işareti noktalama işareti tftaKH npenHNaHHH -,
tolu cümle tam cümle, tem tümce no.iiHoe npeü.ioxeHHe
ton perde, ton HHTOHaM, TON

topluluk sayıları topluluk sayıları coöHpaTeJibHbie HHCJiHTe.HbHoe,
MHCJiHTe.nbHoe co6HpaTe.nbHbie

toponimika yer adları bilgisi, yer adları bilimi TonoHHMMKa
transkripsiya çeviri yazı, çevriyazı, transkripsiyon, yazı çevrimi
транскрипция

tutuk konsonant, ünsüz KOHeoHaHT, **согласный**

tutuk koşuluvü ünsüz türemesi npHÖaaneHHe cornacHoro
tutuklarınñ garmoniyası ünsüz uyumu rapMOHMH cor.nacHbix
tutuklarınñ uygunluğı ünsüz uyumu rapMOHHH r.or.riacHbix
tutuk nevbetleşüvi ünsüz almaşması, ünsüz göçüşmesi <iepeüOKiHHe
ror.narHbix

tutuk türlenüvi ünsüz değışimi H<MeHeHMe ronnacHoro
tuvğanlık isimleri akrabalık adlan HMeHa oö.fllaMaioujHe
pojfbеHH e CBHM

türlenmegen söz çekimsiz sözcük HenfMeHHMbie cnoBa ;
türlenüv ad çekimi, çekim, çekimleme, değışim, değışme HiMeHeHHe,
спряжение, склонение

türlenflv yalğaması çekim eki a^MKr. ocnoHeHHe

tüslengen fiil' çekimli fiil nara.n (pHHHTb)

tüslenmegen fiil' çekimsiz fiil r.nara.n HHHHHTHO, HecHparaeMafl
r.aaro.n

tüslenüv çekim, çekimleme cHpaHeHHe

tuşken ses düşmüş ses BbinaünioiiiMH :<yK

tüşüm ah belirtme hali, belirtme durumu, yükleme hali BHHTe.nbHbiH
najeac

tüşüim keliş belirtme durumu, belirtme hali, yükleme hali
BHHTeM>HbiH **падеж, падеж винительный**

tUşüin kavram noiifirac

u

üçüncü şahıs üçüncü kişi, üçüncü şahıs JHUO ıperbe, Tperbe JıHUO
 ufağ arif küçük harf cTpoMHan 6yKBa
 ufağ til'çik küçük dil ManeHbKHH JOTıOK
 umumiy mupteda ortak özne oöuiee no.fJieHcain.ee
 umumiy genel OÖıllHH
 umumiy ob'yekt ortak nesne oöuiee üonoJiHeHHe
 umumiy til' genel dil JMİK 06111HH, 06111HH HMK
 umumiyleştirici sözler genellemeli sözcükler, genelleştirici sözcükle
 0606111a rouiHe cioBnpb
 urğu vurgu yüapeiiHe
 urğu işareti vurgu işareti HıKİK yüapeHHe
 urğuii vurgulu yüapHHH
 urğulı eca vurgulu hece, vurgulu seslem yüapHblH cıor, cnor
 yüapHbıfı
 urğusız vurgusuz 6e:HyııapHbiH, iıeyüapHHH
 urğusız eca vurgusuz hece, vurgusuz seslem rjıor 6e;<yıapHbiH,
 6e;<yıapHMH cnor
 ust' tişler üst dişler Bepxıme ;ty6bi
 üstünlük derecesi en üstünlük derecesi npenocxojinan rrreneıb
 uvula küçük dil ManeHbKHH HıUıOK
 uygunluk uygunluk, uyum rapMOHHıfı, ror.aar.OBaHHe
 uzun uzun üo.nrıfı
 uzun eca uzun hece üo.nrHH cnor
 uzun sozuk uzun ünlü üOJırHH r.nacHWH
 uzun tutuk uzun ünsüz üo.nrHH conacHbıfı

vakit bildirgen al sözü zaman tümleci o6croaTe.nbcrBO BpeMeHH
 vakit bildirgen zarflar zaman belirteci, zaman zarfı HapeMHe BpeMeHH
 variant değişke, varyant BapHanT
 vasta keliş araç durumu, vasıta durumu, vasıta hali najeac
 HHrrpyııeııTanbHUH, HHcrpyMeHTaıbHbiH naüex
 vasta til* aracı dil (UbiK nocpeüHHK, nocpeüCTByııııHH nıbiK
 vastalı tamamlayıcı dolaylı nesne, dolaylı tümleç Kocneımoe
 jonojıneıme

vastasız **tamamlayıcı** dolaysız tümleç, düz tümleç **npHMoe управление**

virgül' virgül :<ınaTaa

vokalizm ünlüler sistemi **вокализм**

vulgarizm argo **вульгаризм**

yalğama ek, takı **а<Д>HKc**

yalğamasız eksiz **6e.Ki(x)HKCHbH**

yağıravuk ötümlü, sedalı, tonlu, sesleme, tınlama **fflyınHHe, фОНКНН**

yağıravuklaşma ötümlüleşme, sedalılaşma, tonlulaşma **O/BOH'eme**

yamravukluk titreşimlilik <By<HOCTb

yağıravuk tutuk ötümlü ünsüzler ***BOHKHe** cor.nar.Hbie

yapma söz türeme sözcük, türev **npomBOüHoe CIOBO**

yapma tiller yapma diller **а<MKH** nr.KycfTBeiHbic

yardımcı yardımcı **BOioMoraTeribHbiH**

yardımcı fiil' yardımcı eylem, yardımcı fiil **Br.noMomTe.nbHUH r.naro.n**

yardımcı ses bağlayıcı ses, yardımcı ses **BpaBHOH .{ByK**

yardımcı sozuk yardımcı ünlü **üono.nHHTe.nbHbiH mmaCHHH**

yardımcı söz yardımcı sözcük **BT.noMoraTerTbHWH TIOBO, cnyaceöHblii. cHBOBO**

yarı sozuk yarı ünlü **nojyrnaaibiH**

yarım cümle eksik tümce **HeüocraTO'iHoe npeü.noaceHHe**

yarım sozuk yarı ünlü **PlmMÜ**

yazı yazı, yazıt **HaünHcrnb, nHCMeHioctb**

yazı tili yazı dili, yazın dil **JiHTepiiTypHblfl H.MK**

yazısı olğan tiller yazılı diller **nHcvieHinbie a.rnbKH**

yer alı bulunma durumu, bulunma hali, kalma durumu **MecrHblH najejK**

yer bildirgen al sözü yer tümleci **oborofiTe.nbrTBo Meca.**

yer bildirgen zarf yer belirteci, yer zarfı **Hape'me Meca**

yer kelişi bulunma durumu, bulunma hali, kalma durumu **MecrHblH naüe>K, rmejK MecriiMH, ЛОКАТИВ**

yerli şive yöresel diyalekt **MecrHblH ДИАЛЕКТ**

yımsak ince **МЯГКИЙ**

yımşak ince sıra nepeüHHH paa * % *
 yımşak sozuk, ince ünlü, ön ünlü macmie MancHe, MИTCHe rnaсHue
yımşak tutuk ince ünsüzler Mfincne oor.nac.Hbie
yımşak tanlay yumuşak damak Mflncoe He6o
 yokluk cümleleri olumsuz cümle OTpffliaTe.nbHoe npeü.noxeHHe

yokluk zamiri olumsuzluk adılı, olumsuzluk zamiri MemoMMeHHe
 OTpwaTe.nbHa, OTpHiWTe.tibHoe MecpoHMeHHe
 yukarı sozuk dar ünlü y:«HH macHblH
yüketüv ettirgen Kay:«THB
yüketUv derece ettirgen çatı noöyüHTcnbHbiH .«.aor
yüketüv derece yalğaması ettirgenlik eki, faktitif eki **аффикс**
понудительного :«.noro, **каузативный аффикс**

Z \ ”
zaman zaman BpeMH, BpeMeHHOH 1 s
zaman affiksi zaman eki aKjHKC BpeMeHH
zaman bağlayıcısı zaman bağlacı COKU BpeMeHHOH
zaman cümlesi zaman cümlesi, zaman tümcesi BpeMeHHOH
 npejLnoaceHHe
zaman tabi cümle zaman cümlecığı npHüaTOHHoenpejUKOKe-
ниевремени
zamir adıl, zamir MecpoHMeHHe
zarf belirteç, zarf HapeMHe . . - : . . .
zenaat-uner ismi meslek ismi HanBaHHfl npo^ecrHH H peviëe.1

Türkçe Dizin

a

abartma giperbola
abece alfavit, elifbe
açık doğrudan doğru
açık hece açık eca
ad ad, isim
ad çekimi türlenüv
ad gövdesi isim negizi
ad kökü isim tamın
ad tümcesi ismiy cümleler
addan türeme ad isimden yapılgan isim
addan türeme eylem isimden yapılgan fiil'
adıl zamir
adlandırma nominatsiya
ağız ağız, şive
ağız boşluğu ağız boşluğu
ağız sesi ağız sesi
ağızlaşma ağız sesine keçüv
ağzın açılma derecesi
ağızın açılışı
akıcı kaçak
akıcı sesler kaçak sesler
akıcı ünlü kaçak sozuk
akıcı ünsüz sonorlı tutuqlar
akraba diller akraba tiller
akrabalık adların tuvğanlık isimleri
aktarım alınma, tercime, metafraza
aktarma sözcük til'de alınmalar
aktif sözlük aktiv luğat
akustik akustika

alfabe alfavit, elifbe
alıntı alınma
alıntı sözcük til'de alınmalar
alofon fonemanın türleri
alomorf morfemanın türleri
alt çene alt (aşağı) cenge
alt dudak alt (aşağı) dudak
amaç zarfı maksad bildirgen zarf
ana baş
ana cümle baş cümle
ana dil anatil'
ana dili ana tili
ana vurgu asıl urğu
analiz analiz, talil'
anatümce baş cümle
anlam aktarması anlam avuşturuu
anlam atlaması metafora
anlam bilimi semantika
anlam daralması mananın tarlaşuvı
anlam değişmesi mana türlenüvi
anlam mana
anlambilim semantika
anlamdaş manadaş
anlamdaş sözcükler manadaş sözler
anlamdaşlık manadaşlık
anamlı manalı
anamlılık manalılık
anlatım ibare; ifade
ansiklopedik sözlük entsiklopedik luğat, izaiy (tabirli) luğat
a-okunuş a-laşkan
ara ayırıcı, kiriş, pauza

ara cümle giriş cümleler
ara sözcük giriş söz
araç durumu vasta kelış
aracı dil vasta ti I'
aratümce giriş cümleler
argo argo, vulgarizm
arka damak ti I' artı
arka damak n'si burun n'si
arka sıra art sıra
arkaik sözcük eskirgen söz
art avurt kattı
art avurt ünsüzü ağız boşlu-
 ğı tutuklan, kattı tutuk
art damaksıl tanlay artı
artdamaksıl tanlay artı
art damaksıl ünsüz tanlay
 artı tutuk
art sıra art sıra
art sıra ünlüsü art sıra (kalın,
 kattı) sozuk
artlaşma art sırağa keçüv
artzamanlı dilbilgisi tarihiy-
 grammatika
asıl baş, tamir
asıl öge baş aza
asıl sayı miqdar sayısı
asıl sayı sıfatı miqdar sayılar
asıl vurgu asıl urğu
aslı ses asliy ses
aslı uzunluk asliy uzunluk
atasözü atalar sözleri
avurt ağız boşluğu
avurt sesi ağız boşluğu sesi
aykırılama dissimilyatsiya
ayraç skobka, kavuz
ayrılma durumu çıkış
kelişi(ah)

ayrılma hali çıkış kelişi(alı) .
azlık çokluk zarfı miqdar-
 derece zarfı

b

bağımlılık tabi oluv
bağımsız sözcük ayrı manalı
 söz
bağintilama bağ
bağlaç bağlayıcı
bağlaçsızlık bağlayıcısızlık
bağlam kontekst
bağlama bağ
bağlama ünlüsü koşuvacı
 sozuk
bağlantı bağ
bağlantılı diller agglütinativ
 tiller
bağlayıcı ses yardımcı ses
bağlılık tabi oluv
baş harf büyük arif
baş öge baş aza
basit yüklem adiy haber
basit cümle sade cümle
basit tümce adiy cümle
basit zaman adiy zaman
basmakalıp klişe
başta ünlü türemesi proteza
 belgisiz belgisiz
belgisizlik adılı bel'gisizlik
 zamiri
belirli ad öbeği belgili isimli
 söz biriküvi
belirli isim tamlaması belgi-
 li isimli söz biriküvi
belirli nesne belgili
 tamamlayıcı
belirsiz belgisiz .-.'••

belirsiz isim tamlaması belgisiz isimli söz biriküvi
belirsiz nesne belgisiz tamamlayıcı
belirsizlik zamiri belgisizlik zamiri
belirsizlik zamiri belgisizlik zamiri
belirteç zarf
belirten ayırıcı
belirtilen tamamlanmış
belirtili nesne belgili tamamlayıcı
belirtisiz isim tamlaması belgisiz isimli söz biriküvi
belirtisiz nesne belgisiz tamamlayıcı
belirtke işaret
belirtme durumu tüşüm(alı) kelişi
belirtme hali tüşüm(alı) kelişi
benzerlik eki benzetüv (ohşav) yalğaması
benzeşme assimilyatsiya
benzeşmezlik dissimilyatsiya
benzetme eki beizetüv (ohşav) yalğaması
biçem stil'
biçem bilim stilistika
biçim forma
biçimbilim morfolojiya
hiçimbirim morfema
biçimbirimçik morfemanın türleri
bildirişim haberleşme
bildirme haber
bildirme cümlesi ikaye cümlesi
bildirme eki haberlik affiksi

bildirme kipi oluv (ikaye) meyli, haber fiili
bildirme tümcesi ikaye cümlesi
bileşik mürekkep
bileşik tümce mürekkep cümle
bilgi veren informant
bilim dili il'miytil'
bir cins soydaş
bir dilli birtilli
birey dili idiolekt
bireysel dil idiolekt
birinci kişi birinci şahıs
birinci şahıs birinci şahıs
birinci şahıs iyelik eki birinci şahıs mülkiyet yalğaması
birincil ses asliy ses
birincil uzunluk asliy uzunluk
birleşik ad mürekkep ad
birleşik ek mürekkep (koşma) affiks
birleşik eylem mürekkep fiil'
birleşik fiil mürekkep fiil'
birleşik isim mürekkep ad
birleşik kelime mürekkep söz
birleşik özne mürekkep mupteda
birleşiksözcük mürekkep söz
birleşik tümce mürekkep cümle
birleşikyüklem mürekkep haber, koşma (mürekkep) haber
birleşik mürekkep
birleşim birleşme
birleşme birleşme, ses biriküvi

biieştirmeli alfabe çırmaş-
kan yazı
bitişik yazı çırmaşkan yazı
bitişimli diller agglitativ
tiller
bitmişlik durumu bitken al
(vaziyet)
boğaz boğaz, gırtlak
boğazsıl boğazlı
hoğazsillaşma boğazlaşuv
boğumlama artikulyatsiya
boğumlanma noktası arti-
kulyatsiya yeri
bükümlü diller flektiv tiller
bulunma durumu yer kelişi
(alı)
bulunma hali yer kelişi (alı)
burunsıl burunlu
buyruk kipi emir meyli
buyrum kipi emir meyli
büzülme taralına, tarlaşuv

c

canlı canlı
canlı dil canlı til'
canlılık canlılık

ç

çakışma ses biriküvi
çatı derece
çekim tüslenüv. türlenüv
çekim eki türlenüv yalğaması
çekimleme tüsleniiv, türlenüv
çëkimli fiil tüslenen fiil'
çekimsiz fiil tüslenmegen fiil'
çekimsiz sözcük tiirlenmegen
süz.
çene cenge
cevap cümlesi cevap cümlesi

cevap **ünlemi** cevap-tasdik
nidası
çeviri tercime
çeviri yazı transkriptsiya
çevriyazı transkriptsiya
çift dudak çift dudaklı
çift dudak ünsüzü koşma
(çift) dudak tutuqlan
çift ögeli cümle eki azalı
cümle
çift sayı ekilik sayı
çift sözcük çift söz
çift ünlülü diftong
çift ünsüzler çift tutuqlar
çift dudaksıl çift dudaklı
çıkma durumu çıkış keli-
şi(ah)
çıkma hali çıkış kelişi(alı)
cins cins
cins ad cins isim
cins isim cins isim
cinsiyet cins
cinsiyetsiz orta cins
çizgi sızıcık
çocuk dili balatili
çoğul ikinci kişi ikinci şahıs
çokluk
çok anlamlı çok manalı
çok anlamlı sözcük sözniñ
çokmanalılığı
çok anlamlılık çok manalılık
çok dilli çok tilli
çok dillilik çok tillilik
çok heceli çok ccalı
çok ögeli çok azalı
çok ögeli cümle çok azalı
cümle

çokluk eki çokluk yalğaması, affiksi
 çözümlene analiz, tali]*
 cümle cümle
cümle bilgisi sintaksis
cümle içi anlam cümle manası
cümle öğeleri cümle azalan
cümle öğelerinin sıralanışı cümle azalarının sıralanması
cümle tonu cümle intonatsiyası
cümle unsurları cümle azalan
cümle vurgusu cümle ırğusu
cümle yapısı cümle kuruluşu
cümlelerin temeli cümlelerin temeli
cümlelerin temel öğeleri cümlelerin baş azalan

d

damak tanıy
damak diş ünsüzü tanıy tiş tutuqlan
damak ünsüzleri tanıy (tip artı) tutuqlan
damaksıl ses tanıy sesi
dar ünlü yukarı (tar) sozuq
daralma tara I ma, tarlaşuv
datif hali doğrutuv kelişi
değişim türlenüv, deñişüv, deñişine
değişke variant
değişme türlenüv, deñişüv, deñişine
denek informant
devrik cümle inversiyalı cümle
deyim ibare, idioma

deyimler sözlüğü frazeologik luğat
 deyiş stil'
deyişbilim stilistika
diftong diftong
dikte dikte (imlya)
dil ti I'
dil ailesi til' ailesi
 dil ardı til' artı
dil ardı ünlüleri til' artı tutuq
dil ardı ünsüzleri tanıy (til" artı) tutuqları
dil atlası til' atlası
dil ucu ünsüzü til ucu tutuqı
dilardı damak tanıy attı
d Hardı sesi til' ardı sesi
dilbilgisi grammatika
dilbilim lingvistika
dilbilimci lingvist
dilek cümlesi ,yan cümle,
 yantümce tabi cümle
dilek cümlesi istek cümlesi
dilucu ünsüzleri til' ucu tutuqları
direct doğrudan doğru
diş tiş
diş dudaksıl dıdak-tişli
diş eti tiş eti
diş eti ünsüzü tiş eti tutuqı
diş ünsüzü tişli tutuq
dişilik kadın cinsi
dişsil tiş eti, tişli
dişsil ünsüz tiş eti tutuqı, tişli tutuq
diyalog dialog
dizimsel sintaktik
dizin indeks
dolaylı anlatım kıya laf

dolaylı nesne vastalı
 tamamlayıcı
dolaylı tümleş vastalı
 tamamlayıcı
dolaysız doğrudan doğru
dolaysız anlatım koçürilme
 laf
dolaysız tümleş vastasız
 tamamlayıcı
dönüslü çatı kaytım derecesi
dönüslü eylem kaytım fiili
dönüslü fiil kaytım fiili
dönüslülük kaytım
dönüslülük adlı kaytım
 zamiri, oz'lük zamiri
dönüslülük zamiri ozMük
 zamiri, kaytım zamiri
dudak dudak
dudak benzeşmesi dudak
 singannonizmi
dudak ünsüzü dudaklı tutuk
dudak uyumu dudak
 singannonizmi
dudaksıl dudaklı, çift dudaklı
dudaksıl ünlüler dudaklı
 sozuğ
dudaksıl ünsüzler dudaklı
 tutuk
dudaksillaşma dudaklaşuv,
 dudak sesine keçüv
durak paıza
durma paıza
durum keliş, al
durum belirteci al zarfitarz
 alı
durum eki keliş (al) affiksi
durum pozitsiya

durum takısı keliş (al) affiksi
düşmüş ses tuşken ses
düz anlam söz manası
düz tümleş vastasız
 tamamlayıcı
düz ünlü dudaksız sozuğ
düzenleme kaide
düzleşme delabializatsiya
 e
edat munasebetçi, derecelik,
 söz og'ü yardımcı
edebî edebiy
edebî dil edebiy til'
edilgen belgisiz derece
edilgen çatı belgisiz derece
edilgen eylem mecul (balgi-
 siz) fiil'
edilgen fiil mecul (balgisiz)
fiil'
eğretileme metafora
ek affiks, yalğama
eklemeli dil agglütinativ tiller
eklemeleme artikulyatsiya
eklemeleme noktası artikul-
 yatsiya yeri
eksik cümle tam olmağan
 cümle, yarım cümle
eksik tümce tam olmağan
 cümle, yarım cümle
eksiz suffikssiz, yalğamasız
ekvatif ekvativ, teieştiriv
emir cümlesi emir cümlesi
emir kipi emir meyil
en üstünlük derecesi üstün-
 lik(arttırıv)derecesi
eril cins erkek cinsi
erkeklik erkek cinsi
eşadlı omonim

eş **anlamlı** manadaş
 eş **anlamlılık** manadaşlık
eşitlik ekvativ, teñeştirüv
eşitlik eki teñeştirüv yalğaması
eşitlik hali teñeştirüv kelişi
eski biçim arhaizm, eskirgen söz
eskimiş sözcük eskirgen söz
eşleme ilyave
etimoloji etimologiya
etken aktiv
etken çatı malûm derece
etken eylem aktiv fiil'
etken fiil aktiv fiil'
ettirgen yükletüv
ettirgen çatı yükletüv derecesi
ettirgenlik eki yükletüv derece yalğaması
eylem fiil'
eylem çekimi fiil'Plernin túslenüvi
eylem cümlesi fiil' cümlesi
eylem gövdesi fiil' negizi
eylem kökü fiil' tamın
eylem tümcesi fiil' cümlesi
eylemden türeme ad fiilden yapılgan isim
eylemden türeme eylem fiilden yapılgan fiil'

f

faktitif eki yükletüv derece yalğaması
fısıtlı ses pısrıdılı ses
 fiil fiil"
fiil çatısı derece
fiil çekimi fiil'lernin túslenüvi
fiil cümlesi fiil" cümlesi

fiil gövdesi fiil' negizi
fiil kökü fiil'tamın
fiilden fiil yapım eki fiil'den fiil' yapıcı yalğama
fiilden fiil yapma fiil'den fiil' yapuv
fiilden isim yapım eki fiil'den isim yapıcı yalğama
fiilden türeme fiil fiilden yapılgan fiil'
fiilden türeme isim fiilden yapılgan isim
fiilsiz fiil siz
fonem fonema
fonetik fonetika
fonoloji fonologiya

g

geçiş keçiş, keçüv
geçişli ob'yektli
geçişli fiil keçici fiil'
geçişme ses biriküvi
geçişsiz kalıcı, obyektiz
geçişsiz fiil kalıcı fiil'
 geçme keçiş, keçüv
geçmiş zaman keçken zaman
gelecek zaman gelecek zaman
gelecek zamanın hikayesi mürekkep gelecek zaman fiilinin katıy sekilinin vastasız sekili
gelecek zamanın rivayeti mürekkep gelecek zaman fiilinin katıy sekilinin vastalı sekili

gelecek zamanın şartı mürekkep gelecek zaman fiilinin katiy şeklinin şart sekili
genel umum iy
genel dil umumiytir
genellemcli sözcükler umumileştirici sözler
geniş ünlü keir sozıık
geniş zaman gelecek zaman, şimdiki zaman
geniş zamanın hikayesi mürekkep gelecek zamanımı elayimilik şeklinin vastasız şekili
genişletilmiş cümle geniş cümle
genitif saiplik kelişi
geniz n'si burun n'si
geniz sesi burun sesi ,**burunh** ses
genizsi! burunlu
genizsil ses burunlu ses
genizsil ünsüzler burun tutukları
gereklik kipi kerek meyil
gereklilik kipi kerek meyil
gerileyici regressivlik
gerileyici benzeşme regresivlik assimilyatsiyası
giriş kiriş
giriş cümlesi kiriş cümlesi
girişik karmaşık tümce tabili mürekkep cümle
gırtlak boğaz, gırtlak
gırtlaksıl sesler gırtlak sesleri
gırtlaksıl ünsüzler gırtlak ustii tutuklan

gırtlaksıllaşma kemirçek sesi- ne keçüv
gizli Özne logik sıub'yeht
göçüşme metateza
göçüşme, yer **değiştirme**
seslemin yerlerini almaştırıvı
görünüş aspekt, metateza
gösterme adlı işaret zamiri
gösterme sıfatı işaret sıfatı
gövde negiz
gürültü şıvultı
gürültülü ünsüz şıvultılı tutuk

h
hâl kel iş, al
hal eki affiks
hal zarfı al zarfıtarz alı
halk dili halk tili
halk sözcüğü avam halk tili
hançere boğaz, gırtlak
hareket tümleci tarz bildirgen al sözü
harf arif
has isim has isim
hece eca
hece bölmesi eca ayırıcı
hece düşmesi eca tüşüvi
hece kaynaşması eca **biriküvi**
hece sınırı eca ayırıcı
hece yitimi eca tüşüvi
heceleme sözlernin ecalarğa bölünüvi
hemze laringal' tutuk
hipotez gipoteza
hitap hitap
hızlı yazı tez yazı

I

ışıklı fısıltılı
ışıklı sesler fısıltılı sesler

i

iç içki
iç kafiyeye içki rifma
iç ses içki ses
iç ses **düşmesi** sinkopa
iç **uyak** içki rifma
içsel içki
içses içki ses
içses **düşmesi** sinkopa
içses **yitimi** sinkopa
ifade ibare; ifade
iki anlamlılık eki manalılık
iki dilli sözlük eki tilli luğat
iki dillilik eki lillilik
iki heceli eki ecalı
iki heceli sözcükler eki ecalı
sözler
iki nokta eki nokta
iki ögeli cümle eki azalı
cümle
iki özneli cümle eki müptedalı
cümle
iki yüklemli cümle eki
haberli cümle
ikili çatılı yüklem ekinci
derece haber
ikili konuşma diyalog
ikinci çoğul kişi ekinci şahıs
çokluk
ikinci dereceli öge ekinci
derece aza
ikinci kişi ekinci şahıs
ikinci tekil kişi ekinci şahıs
teklik

ikinci tekil şahıs ekinci şahıs
teklik

ikincil uzunluk ekinci uzunluk

ikizleşme geminatsiya

ilerleyici benzeşme progres-
sivlik assimilyatsiya

iletişim haberleşme

ilgeç mımasebetçi, derecelik,
parça ,söz og'ü yardımcısı

ilgi adlı nisbiy zamirler

ilgi durumu saiplik kelişi

ilgi hali saiplik kelişi

ilgi zamiri nisbiy zamirler

ilk ses baş ses

imlâ imlyâ, doğru yazuv,
orfografiya

ince ince, yımşak

ince sıra og' sıra, yımşak, ince

ince sıra ünlüler og' sıra

sozuqlar

ince ünlü ince (yımşak) sozuqlar

ince ünsüzler ince (yımşak)
tutuqlar

incelme og' sırağa keçüv

indeks indeks

ironi ironiyya

isim isim

isim çekimi ismin Hirlenüvi

isim cümlesi ismiy cümleler

isim fil isinfil'

isim gövdesi isim negizi

isim tanılaması isim süz
birleşmesi (birikmesi)

isim tümcesi isim cümlesi

isimden türeme fiil isimden
yapılğan fiil"

isimden türeme isim isimden
yapılğan isini

isimfiil infinitiv, isimfiil'
işaret işaret
işaret dili jestler tili
işaret sıfatı işaret sıfatı
işaret zamiri işaret zamiri
işitimsel akustika
işlek önimi
işlek olmayan ekler az
 mahsullı suffikslar
iştaş çatı ortaklık derece
iştaş fiil ortaklık fiil'
istek cümlesi istek cümlesi
istek kipi istek meyil
işteş ortaklık
işteş çatı ortaklık derece
işteş eylem ortaklık fiil'
işteş fiil ortaklık fiil
iyelik adlı nıFkiyet zamiri
iyelik durumu saiplik keliş
iyelik ekleri mülkiyet
 affiksları
iyelik hali saiplik keliş
iyelik zamiri mul'kiyet zamiri
izafet izafet

j

jargonjargon
jargonizm jargonizm

k

kafiye rifma
kakafoni kakafoniya
kakışma kakafoniya
kalın sıra art sıra
kalınlaşma art sırağa keçüv
kalıtımsal genealogiyalık
kalma durumu yer **kelişi** (alı)
kanun teknil

kapalı e kapalı e
kapalı hece kapalı eca
kapantılı patlayıcı
karşı tez antifeza
karşılaştırma teñeştirme,
 teñeştirüv, ol'çeştirme
karşılaştırma bağlacı ayıruv
 bağlayıcısı
karşılaştırma edatları teñeş-
 tirliv rnunasebetçileri
karşılıklı ortaklık
karşıt anlamlı antonim, kara-
 maķarşısözler
karşıtılık bağlacı karşı kuyuv
 bağlayıcısı
karşıtılık ilgeci karşı kuyuv
 bağlayıcısı
kavram bilim semasiologiya
kavram bilimci
 semasiolog
kavram tüşüift
kaynaşma koşuluv
kelime söz
kelime grubu söz birleşmesi
 (birikmesi)
kelime hazinesi leksika, luğat
 terkibi
kesik cümle tam olmağan
 cümle
kesir sayı sıfatları kesir
 sayılar
kesir sayısı kesir sayısı
kesme işareti apostrof
ki bağlacı ki bağlayıcısı
kılış ismi isimfiii'
kip meyil
kiplik modallik

Kiril alfabesi kirilitsa
kısa kıskı
kısa çizgi defis
kısa hece kıskı eca
kısa ünlü kıskı sozuq
kısalık kıskalık
kısaltılmış sözcük mürekkep
 kıskartılğan söz
kısaltma abbreviatura, kıs-
 kartuv
kişi şahıs
kişi adı şahıs adı
kişi adlı şahıs zamiri
kişi eki şahıs affiksi
kişi zamiri şahıs zamiri
kişisiz şahıssız
kişisiz fiil şahıssız fiil'
kişisiz tümce şahıssız cümle
kişisizlik şahıssızlık
klişe klişe
konsonant tutuq
konu mevzu
konuşma söylev, laqırdı
konuşma aygıtı laqırdı
 aparatı
konuşma azaları laqırdı
 organları
konuşma bilim orfoepiya
konuşma dili ağız tili, söylev
 tili. laqırdı tili
konuşma organları laqırdı
 organları
konuşma ritmi laqırdı ritmi
konuşma tarzı lafnın
 (ııtuqın) stili
kopya kal'ka

koşaç bağ
koşul şart
koşul cümlesi şart cümlesi
koşul kipi şart meyli
kök tamir
kök dil ana til'
kökenbilim etimologiya
kökteş sözcükler tamırdaş
 sözler
kökteş tamırdaş
küçük dil ufaq til'çik (uvula)
küçük harf küçük arif, ufaq
 arif
küçültme anlamı azlaştırma
 manası
küçültme eki ohşav-kuçültüv
 affiksi
kültürel medeniy
kural kaide, teknil
kuvvetlendirme kuvvetlendir-
 me
kuvvetlendirme edatı kuvvet-
 lendirici parçalar

1

lehçe bilim dialektologiya
lehçe bilimci dialektolog
lehçe şive

m

maksat tümleci maksad
 bildirgen al sözü
maksat zarfı maksad
 bildirgen zarf
mânâ mana
mantıklı mantıklı

mantık vurgusu mantık
uğuşu
mastar infinitiv. isinfiil"
mecaz metafora
mecazî anlam almaştırılğan
mana
medenî medeniy
meslekismi zenaat-imerismi
metastaz metastaz
miktar zarfı oTçü ve derece
zarfı
miktar-derece tümleci
mikdar-derce alı
millî dil milliy tiT
mukayese teñeştirüv

n

nazal ünsüzler burun tutukları
nesne tamamlayıcı
nesnesiz ob'yeksiz
niteleme adlı ayırıcı-
umumileştirici zamir
niteleme belirteci al zarfı,
tarz alı
niteleme sıfatı asıl (asliy)
sıfatlar
niteleme zamiri ayırıcı-
umumileştirici zamir
nitelenen tamam lanğan
niteleyen ayırıcı
niteleyici ayırıcı, tamamlayıcı
nokta nokta
noktalama işareti toktav
işareti
noktalı virgül noktalı virgül'
nutuk dili ağız tili

o

olumlu cümle musbet cümle
olumlu fiil musbet fiil'
olumlu tümce musbet cümle
olumsuz menfiy
olumsuz cümle menfiy cüm-
leler, yokluk cı
olumsuz fiil menfiy fiil'
olumsuzluk menfiylik, inkyar
sözleri
olumsuzluk adlı inkyar
zamiri, yokluk (menfiy) zamiri
olumsuzluk zamiri inkyar
zamiri, yokluk (menfiy) zamiri
orta damaksıl ünsüz orta
tañlay tutuğu
ortaç sıfatfiil"
ortak nesne ortak, umumiy
ob'yekt
ortak özne ortak, umumiy
mufteda
ortak yüklem ortak, haber
ortaklaşma eki ortaklık
yalğaması

ö

öbek ibare
ödünç alınma
öge aza
öğrenilen geçmiş zaman sade
keçken zamanımı vastalışe
ölçünlü söz bilim orfoepiya
ölü olü
Ölü dil olü til*
ölü ek olü affiks
ön avurt ünsüzü ağız boşluğu
ogitutuğu

ön damak ünsüzü tanılay aldı
 tutuk
ön sesler ince sesler
ön türeme proteza
ön ünlü ince (yımşak) sozık
öndamaksıl ağız boşluğu ogi
önek **prefiks**
önses baş ses
önses düşmesi baş ses tişüvi
önsıra ünlüler og" sıra
 sozuklar
örneklem paradigma
ötümlü yayığıravuk
ötümlü ünsüzler yayığıravuk
 tutuk
ötümlüleşme yayığıravuklaş-
 ma
ötümsüz sağır
ötümsüz ünsüz sağır tutuk
ötümsüzleşme sağırlaşuv
ötümsüzlük sağırlık
öykünme kal'ka
özel ad has isim
özel isim has isim
özellik alyamet
özne mupteda, sub'yekt
özne yüklem uygunluğu
 mupteda haber kelişüvi
özneli cümle şahıslı cümle
öznesi belli cümle belli şahıslı
 cümleler
öznesiz muptedasız
öznesiz cümle şahıssız cümle
öznesiz cümleler muptedasız
 cümleler

P

paragraf abzats. satır başı
parantez skobka, kavuz
partisip sıfatfiil'
pasif belgisiz derece
pasif fiil mecul (balgisiz) **fiil'**
patlamalı patlayıcı
patlayıcı patlayıcı
patlayıcı ötümlüler patlayıcı
 yayığıravuklar
patlayıcı ötümsüzler patlayıcı
 sağırklar
patlayıcı ünsüzler patlayıcı
 tutuklar
pekiştirme kuvetlendirme
pekiştirme edatı kuvctlen-
 dirici parçalar
perde ton

r

resim yazı piktogramma
resim yazısı çtiy yazısı
resmi dil resmiy ti T'

s

sayı sayı
sayı adı sayı, sanlık
sayı ismi sayı, sanlık
sayı sıfatı sayı sıfatı
sebep zarfı sebep bildirgen
 zarf
sedalı yayığıravuk
sedalılaşma yayığıravuklaşma
 sedasız sağır
sedasızlarına sağırlaşuv
şekil bilgisi morfologiya
şekil birimi morfema
sentaks sintaksis

sert kattı
sert damaksıl kattı tanılay
sert ünsüz kattı tutuk
ses ses
ses bilimi fonolojiya
ses birim fonema
ses birimsel değişke fonema-
mı türleri
ses birleşmesi ses biriküvi
ses birleşmesi ses **birleşmeleri**
 birikmeleri
ses değişmesi ses türlenüvi
 (deiişmesi)
ses düşmesi ses tüşüvi
ses örgenleri lakırdı organları
ses telleri ses bezleri
ses telleri ses bezleri
ses tonu ses tonu
ses türemesi ses koşuluvi
ses uyumsuzluğu kakafoniya
ses uzunluğu ses uzun kığı
ses yitimi ses tüşüvi
ses yolu ses yolu
ses yüksekliği sesniî yüksek-
 lięi
sesbilgisi fonetika
sesbilim fonolojiya
sesbirim fonema
sesbirimcik fonemanın türleri
sesin oluşumu seslemin
 meydanğa kel'mesi
sesin türemesi seslemin
 meydanğa kel'mesi
seslem eca
seslem yutumu eca tüşüvi
sesleme yayığıravuk
seslemeleme sözlernin ecalarğa
 bölünüvi

seslenme hitap
sıfat sıfat
sıfat tamlaması sıfat söz
 birikmesi
sıfat fiil sıfatfiil'
sınır ayırıcı
sıra sıra
sıra sayı sıfatı sıra sayısı
sıra sayısı sıra sayısı
sızıcı ünsüz sızğıravuk
 tutuklar
soluk alma nefes aluv
soluk verme nefes çıkanıv
soluk verme vurgusu nefes
 çıkaruv uręısı
somut ad konkret isim
somut anlam konkret mana
somut fiil konkret fiil'
somut isim konkret isim
son ek suffiks
sonek suffiks
son takı munasebetçi,
 derecelik
soru sual'
soru adlı sual' zamiri
soru cümlesi sual' cümlesi
soru edatı sual' parçaları
 (derecelikleri)
soru eki sual' affiksi
soru ezgisi sual' intonatsiyası
soru ilgeci sual' parçaları
 (derecelikleri)
soru işareti sual' işareti
soru işareti sual' işareti
soru sözcükleri sual' sözleri
soru tonu sual' intonatsiyası
soru tümcesi sual' cümlesi
soru zamiri sual' zamiri
 soydaş genealogiyalık

söyleyiş ayıklı, telyaffuz

soyut abstrakt

soyut ad abstrak isim

soyut anlam abstrak mana

soyut eylem abstrak fiil'

soyut fiil abstrak fiil'

soyut isim abstrakt isim

söz lakırdı, til, nutuk

söz **bilim** ritorika

söz **öbeği** ibare

söz **sanatı** ritorika

söz **varlığı** **lügat** terkibi

söz **varlığı** leksika

sözcük söz

sözcük anlamı söz manası

sözcük bilgisi leksikologiya

sözcük bilimci leksikolog

sözcük birleşimi söz terkibi

sözcük çekimi söz türlenüvi

sözcük dağarcığı leksika

sözcük değişmesi söz türle-
nüvi

sözcük gövdesi söznifi temeli,

söznihi negizi

sözcük öbeği söz birleşmesi
(birikmesi)

sözcük türetici söz yapıcı

sözcük türetme söz yapuv

sözcük türü söz çeşitleri

sözcük yapımı söz yapuv

sözdizimi sintaksis

sözlük luğat

sözlük anlamı luğat manası,

söznifi asıl-doğru manası

sözlük bilimi leksikologiya

sözlük düzeni sözlemin sırası

ş

şahıs şahıs

şahıs adı şahıs adı

şahıs eki şahıs affiksleri

şahıs zamiri şahıs zamiri

şahıssız şahıssız

şahıssız fiil şahıssız fiil'

şahıssız eylem şahıssız fiil'

şart şart

şart bağlacı şart bağlayıcısı

şart cümlesi şart cümlesi

şart ekişart affiksi

şart kipi şart meyli

şart tümleci şart bildirgen al
sözü

şimdiki zaman şimdiki zaman
şive aktsent

t

taban tamir

takı affiks, türlenüv, yalğama

taklidı ses taklidi

taklit kal'ka

tam anlamlı ayrı manalı

tam anlamlı sözcük tam
manalı söz

tam cümle tam cümle, tolu
cümle

tam tümce tam cümle, tolu
cümle

tamlanan tamamlanğan

tamlayan ayırıcı

tamlayan durumu saiplik
kelişi

tarihî gramer tarihiy gram-
matika

.....

tarihsel tarihiy

tarihsel dil bilgisi tarihiy
 grammatika
tarihsel dilbilim tarihiy til
 ilimi
tarz stil⁷
tek anlamlı bir manalı
tek anlamlılık bir manalılık
 tek dilli birtilli
tek dilli sözlük bir **tilli** kığat
 tek heceli bir ecalı
tek ögeli cümle bir azalı
 cümle
tekil teklik sayı
telafluz aytlış, telyaffız
tema mevzu
temel baş, tamir
temel anlam asıl (doğru)
 mana, asliy mana
temel cümle baş cümle
temel dil ana til'
temel tümce baş cümle
temel ünlüler asıl sozuqlar
temel vurgu asıl urğu
temel yüklem asıl haber
tercüme tercime
terim termin
tını tembr
tınlama yağıravuk
tire defis tire
tırnak işareti tırnaklar
titrek ünsüz kaltıravuk tutuk
titremeli ünsüz kaltıravuk
 tutuk
titreleme intonatsiya
titreşimli ses sonorlı ses
titreşimli ünsüz kaltıravuk
 tutuk
titreşimlilik yağıravukluk

tonton
tonlu yağıravuk
tonlulaşma yağıravuklaşma
tonsuz sağır
tonsuzlaşma sağırlaşuv
topluluk sayıları topluluk
 sayıları
transkripsiyon transkriptsiya
tümce cümle
tümce bilim sintaksis
tümce ezgisi cümle
 intonatsiyası
tümce vurgusu cümle ıığusı
tümleç al, al sözü,
 tamamlayıcı
tür adı cins isim
türdeş soydaş
türeme negiz
türeme sözcük yapma söz
türemiş negiz
türev yapma söz, negiz

y

ulaç al anlatkan fiil', alfiil'
uluslar arası sözcük inter-
 natsional' sözler
uyak rifma
uygunluk uygunluk
uyum ıığunlık, aenkdeşlik,
 gamioniy
uzun uzun
uzun hece uzun eca
uzun ünlü uzun sozuık
uzun ünsüz uzun tutuk

ü

üçüncü kişi uçfinci şahıs
üçüncü şahıs üçüncü şahıs

üleştirme sayı sıfatı pay sayı
sıfat

ünlem nida

ünlem cümlesi nida cümlesi

ünlem edatı nida parçalan
(derecelikleri)

ünlem ezgisi nida intonatsiyası

ünlem ilgeci nida parçalan
(derecelikleri)

ünlem işareti nida işareti

ünlem tonu nida intonatsiyası

ünlem tümcesi nida cümlesi

ünlem tümcesi nida cümlesi

ünlü sozuk

ünlü almaşması sozuk nevbetleşüvi

ünlü atlaması metafoniya

ünlü değişimi sozuk türlenüvi

ünlü düşmesi sozuk tüşüvi

ünlü göçüşmesi sozuk nevbetleşüvi

ünlü kısalığı sozuk kıskalığı

ünlü uyumu singlarmonizm,
sozukların ğarmoniyası uygun

ünlü yitimi sozuk tüşüvi

ünlüler sistemi vokalizm

ünlüleşme sozuklaşuv

ünsüz tutuk

ünsüz almaşması tutuk
nevbetleşüvi

ünsüz değişimi tutuk

türlenüvi

ünsüz göçüşmesi tutuk

nevbetleşüvi

ünsüz türemesi tutuk

koşuluvi

ünsüz uyumu tutukların

ğarmoniyasıuyğun

üretken önimli

üretkenlik önimplilik

üslup bilimi stilistika

üslup stil"

üst dişler üst' tişler

v

variant variant

varsayım gipoteza

varsayımsal tümce şart
cümlesi

vasita durumu vastakelişi

vasita hali vasta kelişi

verme durumu doğrultuv
kelişi

virgül virgül'

vokal sozuk

vurgu aktsent, ırğu

vurgu işareti urğu işareti

vurgulu urğulu

vurgulu hece urğulu eca

vurgulu seslem urğulu eca

vurgusuz urğusuz

vurgusuz hece urğusuz eca

vurgusuz seslem urğusuz eca

y

yabancı kelime ecnebiy
sözler

yabancı sözcük ecnebiy
sözler

yaklaşma hali doğrultuv
kelişi

yalın yüklem adiy haber
yalın cümle adiy cümle, sade cümle
yalın durum baş kel iş (al)
yalın hal baş kel iş (al), nomi-natsiya
yalın isim sade isim
yalın tümce adiy cümle, sade cümle
yan ağız boşluğu
yan anlam almaştırılğan mana
yansımaya sözcük taklidiy söz
yansımaya ses taklidi
yapay dil sun'iy tiP
yapım eki söz yapıcı affiks
yapma diller yapma tiller, sun'iy tiller
yardımcı yardımcı
yardımcı eylem yardımcı fiil'
yardımcı fiil yardımcı fiil'
yardımcı ses yardımcı ses
yardımcı sözcük yardımcı söz
yardımcı ünlü yardımcı sozük
yarı ünlü yarı sozük, yarım sozük
yaşayan dil canlı tiP
yazdırma dikte (imlyä)
yazı yazı
yazı çevrimi transkripsiya
yazı dili yazı ti Ii, edebiy tiP
yazılı diller yazısı olğan tiller
yazım imlyä, doğru yazuv, orfografiya
yazım kuralları orfografiya, imlyä
yazın dil yazı tili, edebiy tiP
yazıt yazı
yenisözcük neologizm
yer adları bilgisi toponimik

yer adları bilimi toponimika
yer belirteci yer bildirgen zarfyer **değiştirme** metateza
yer tümleci yer bildirgen al sözü
yer zarfı yer bildirgen zarf
yönelme durumu doğrultuv keliş
yönelme hâli doğrultuv keliş
yönetici sözcük idare etici söz
yönetim idare, idare bağı
yönetme idare, idare bağı
yöresel diyalekt yerli şive
yüklem haber
yüklem ismi haber ismi
yükleme hali tüşüm(alı)kelişi
yumuşak damak yımşak tañlay
yuvarlak dudaklı
yuvarlak ünlü dudaklı sozük
yuvarlaklaşma dudaklaşuv, dudak sesine keçüv

Z

zaman zaman
zaman bağlacı zaman bağla-yıcısı
zaman cümlecığı zaman tabi cümle
zaman cümlesi zaman cümlesi
zaman eki zaman affiksi
zaman tümcesi zaman cümlesi
zaman tümleci vakit bildirgen al sözü
zamir zamir

BuyTpHcrponnan pıtyma içki
rifma
iKMBpnTHbie MecroHMeiiHfi
kayıtım zamiri
возвратный kayıtım
возвратный r.inroii kayıtım
fiili
natBpaTHMH :<ajior kayıtım
derecesi
ROKaJiHiüUMfl sozuğlaşuv
BücajH:<M vokalizm
BOKOHÜ mriiHiH sozuğ
norpor. sual'
BonporHTe^bHan «incmin
sual' affiksi
BonpoofrejibHoe MecromvieHHe
sual' zamiri
norporHTejibnoe
npe^jiosceHHe sual' cümlesi
BonporHTejibHbie rjoBa sual'
sözleri
BonporjfrejibHUH ;H«K sual'
işareti
восклицание nida
восклицательное
предложение nida cümlesi
восклицательный :tiaK nida
işareti
BncnoH^nojHMorTb önümlilik
npeMenoH zaman
ipeMeH!K)H npejuoHcenHe za-
man cümlesi
tpeMfl zaman
upeMfl 6y4yuıee gelecek
zaman
ipeMji nacronuıcc, şimdiki
zaman

npevın npoueiioıee keçken
zaman
ñcnoMonnTeJibiiMH yardımci
BmoMoniTejibHMH r.naro.fi
yardımcı fiil'
DmoMoraTeJibHbiH cnono yar-
dımcı söz
ncraBHOH <ByK yardımci ses
nTopHiHaa jionrora ikinci
uzunlık
BTopoe JIHUO ikinci şahıs
BTopoe .HHHO eüHiicmennoro
MHcno ikinci şahıs teklik
BTopoe JIHUO MHOacecrBei-
noro «HCJIO ikinci şahıs
çokluk
BToporTeneiiHoe cKa^yeMoe
ikinci derece haber
By.ibrapHiM vulgarizm
BUÜOX nefes çıkaruv
BbUbixanHe nefes çıkaruv
BbUibixaTe.ıibHoe yAapeiiHe
nefes çıkanıv urğusu
BbinaüaiouHH <ByK tuşken ses
BbinaüenHe nnarnoro sozuğ
tüşüvi
BbinaiiCHHe ia'ia.nbiıoro sayıca
baş ses tüşüvi
BMpaaceiiHe ibare; ifade
Bbicora:<ByKasesüin yüksekliğı
liii.fı> çırmaşkan yazı
r
ran.no.norHn eca tüşüvi
rapMOMHH uygunluk, aenkdeş-
lik, gamıoniy

roptaHb boğaz, gırtlak
 ppaMMaraica grammatika
 ppaMMaTHKa Hcropmecica n
 tarihiy grammatika
 ry6 dudak
 ry6no-: <y6HOH dudak-tişli
 ryöHOH dudaklı
 ryöHofr rorJiacHbiH dudaklı
 tutuq
 ryöiibie riiarnbie dudaklı
 sozuq
 ryTrypa.n boğaz
 гуттурализация boğazlaşuv
 Д
 jiiTe.nbHHH najeac doğrultuv
keliş -...
matamot eki manalılık
 jBoeTO'Hioe eki noqta
 iBOHHTBCHHOe MHCIO ekilik
 sayı
 ;juyno>/ife>ca nmoe npeü.no>ce-
 HHe eki muptedalı cümle
 двусказуемое предложение
 eki haberli cümle
 двуслоговой eki ecalı
 двусложные r.nona eki ecalı
 sözler
 двуязычие eki tillilik
 двуязычный criobapb eki tilli
 luğat
 üeenpH'iarrHe.alfiiI'
 iicHCTBHTe.nbiibiH .ianor ma-
 lüm derece
 ;ic.na6Ma.nn:sUHn delabiali-
 zatsiya . . . >
 üeirajibHMH tişli

дентальный ronnacubiH tişli
 tutuq
 jje(>eactHoe npeüJioaceiiHe tam
 olmağan cümle
 üe(J)Hr. defis
 jmaneKT şive
 jmaJieKTOJior dialektolog
 iiHaieKTo^oma dialektolo-
 giya
 ДИАЛОГ dialog
 ДИКТАНТ dikte (imlya)
 jUcr.HMH.nUHn dissimilyatsiya
 üH(I)Tonr diftong
 üo.nmH uzun
 iionrafi rJinaibiH uzun sozuq
 üoJiraH cnor uzun eca
 jo.nraH cornnaiMH uzun tutuq
 ДОЛГОТА HByKa ses uzunluğı
 ДОЛЖЕНСТВОВАТЕЛЬНОЕ
 iiaKJloneneHHe kerek meyil
 jlonoJineime tamamlayıcı
 iiono.fiiiHTe.ii(i)iiMH niaCHMH
 yardımıcı sozuq
 iipoönoe iHnnHTe.ni>noe kesir
 sayılar
 ;pojKauHH coniaaibiH kıltı-
 ravuq tutuq
 e
 e/iHiicrBemioe MHcro teklik
 sayı
 x ..
 «aprou jargon
 >Kaponn:<M jargonizm
 jKe.rinTe.ni.noe niaiaioime is-
 tek meyil
 }Ke.ra Te.rinoc iipeiinoxeiıne
 istek cümlesi
 >KeırxHH po;ı katlın cinsi

JKHJOH H<WK canlı til'
 .fiii'JinuuH büyük arif
 «iviuruöüUH taiilay artı
 .fii;menebiiMH i'Jinaue tanılay
 artı tutuk < ,
 «vuica.ibi'iHHH til' artı
 «UHCH5IMHUH maciobie til'
 artı tutuk
 «длнсаычыиH n burun n'si
 «длнсаычыиH cornacnije taii-
 lay (tiP artı) tutuklan
 .KI iiiiidH i'JianiuH art sıra
 (kalın, kattı)sozuk
 «iiiiMH p»w art sıra
 «MMCTBOKiHHe alınma
 .«HMcrnonaiiHe cnoBO til'de
 alınmalar
 .«iKOnı tekml
 • «KpMbH nar.ni.iH tarsozuk
 :«Kpi.ITL.H rjior kapalı eca
 :«iK)i,n>ın 3 kapalı e
 • .«lor derece
 :«i.nor n<<HMiiiiH ortaklık
 derece
 :Kinor uatupirniMH kaytım
 derece
 :«Ulur ,eHrTiJHTe.in,m»iH ma-
 lüm derece
 :«iiior rnarojia derece
 :uuor nonyjiHTciiMiMH yük-
 letüv derece
 :«i.iiior cri)aiilirre.Fihii»iH belgisiz
 derece
 .suiirrai virgül"
 :moiK Hr (X)-nac.li.ic yayığıra-
 vık tutuk

:звонкий yayığıravuk
 :звук ses
 :myKH MfirKHe ince sesler
 :myKH HorOBMe burun sesi
 :m>Kono/i|xixaiiHc ses taklidi
 :filyKono^paxaTeJibiioe cıono
 taklidiy söz
 :iiyKoroMaTiHHe ses birleşme-
 leri birikmeleri
 'fity'iiiiHC yayığıravuk
 ^nyihocrb yafııravuklık
 :fi.iK işaret
 :llllik iKx.K.iHuaTc.nbiufi nida
 işareti
 :aaK nonpooiTeJiHMH̄ sual'
 işareti
 :{I;IKH nperiHiaaiiHii toktav
 işareti
 :«IIK yjiapenHe ufğu İşareti
 :iiaMenare^biobie rjiona ayrı
 manalı söz
 :«iaMenaTe.rıMiufı ayrı manalı
 :<ia<iauiHH̄ manalı
 iflhineiHe mana
 :«ia'ieiiHe ndcrpaicnicoc
 abstark mana
 :«n'ieiiHe KoiKperııoc konkret
 mana
 'fiiii'leHHe .neKr.MMer.Koe luğat
 manası
 :<ii>«ieiiHc oaiomıoc asliy
 mana
 :«in'ieiiHe npc/uoacenMn
 cümle manası
 :iia'icııne fJıOıKI söz manası
 :iiuiMMOcrii manalılık
 • 'V6 tiş
 :зубной tişli

К.у.«ТНВН»иН н<л>НКС yükle-
tiiv derece yalğaması
Ka'iecrraeiHoe
npM.naniTe.n.i.oe asıl (asliy)
sıfatlar
KHpuuMua kirilitsa
KUMHonHCb çüy yazısı
KJHlue klişe
KOJiH'iecrBennoe 'iMcnHTe.niioe
mikdar sayılar
KOMMyHHKauHa haberleşme
KONBepreimiHa ses biriküvi
KoiIKpeTHoe HMa kdnkret isim
KonKperiioe **mn.'ieiiHe** konkret
mana
KOllKpeTHOC
r.yuecr6H're.nbiioe konkret
isim
KONCOliaiT tutuk
K'oiuTeKor kontekst
K'opeiib tamir
Kopoiia.ni.Hbie cornaaibie til'
ucu tutukları
KCKiBemaa pe'ib kıya laf
Kociieiuiioe jonojmeiiHe
vastalı tamamlayıcı
KpaTKHH kısa
KpaTKHM macHbiH kısa
sozук I :
KpaTKHH r.nor kısa eca
KpaTKorn. kıskalık ;
Kp«TK(x:rb r.nac.iibix sozук
kıskalığı
K.yiibTypHbiH medeniy
.ii
Jia6Ha.in:«uiHa dudak sesine
kcçüv

.na6na.nbiibie rnacirae dudaklı
sozук
.na6Ha.nuiibie cor.nar.nbie du-
daklı tutuk
.naöHajibHMH dudaklı
.na6Ha.nbiibiH r.mırapMOHH.M
dudak singamionizmi
feKCHKa leksika
.neccHKOJior leksikolog
ЛЕКСИКОЛОГИЯ leksikologiya
ЛИНГВИСТ lingvist
ЛИНГВИСТИКА lingvistika
.iHTepaTypiibiH edebiy
.FiHTepaTypHbiH *n.iUK* yazı ti i,
edebiy til'
Jimio şahıs
nHUO BTopoe ikinci şahıs
JiHUO TpeTbe üçüncü şahıs
.HHiO nepBoe birinci şahıs
.HH'inoe MecTOHMeiiHe şahıs
zamiri
.nHMiiioe OKOimaiiHe şahıs
affiksleri
.ni'inoe npeü.noxeiiHe şahıslı
cümle
Jiora«ier.KHH mantıklı
логическое ударение mantık
uığusu
JOKaTMB yerkeleşi
M
Ma.neiibKaa öyKna küçük arif
Ma.neiibKHH a.fl.i>ioK ufak
til'çik (uvula)
McaçiiioeTHe nida
междометное предложение
nida cümlesi

местный üñijiekT yerli şive
МемННН najeac yer kelişi
 (ah)
Meero apTHKy.nmiHa artikul-
 yatsiyayeri
MerTOHMenne zamir
MeeroHMeHHe uaiBpaTHoe oz'-
 lük zamiri
MeCTOMMeHHe nonpocHTe.nbHoe
 sual' zamiri
MeppHMeHHe jimmoë şahıs
 zamiri
MeCTOHMeiHe neonpeüe.neiie-
HHe belgisizlik zamiri
местоимение определительное
 ayıgı-sı-umumileştirici zamir
MeepHMeHHe отрицательная
 yokluk(menfiy) zamiri
местоимение
притяжательное mul'kiyet
 zamiri
местоимение указательное
 işaret zamiri
MeCTnora;! metastaz -
MeraTe:«ı metateza
MeCTa«ЮHHi metafofiya
Mera(l)O)a metafora
Mem.<|>pa.fi metafraza
MeppTBUH OİÜ
MeTTBbiH ry(xl)HKr. olü affiks
MeppTBUH nMAK olü til'
Miioro.tfiaMHoe cnoBO sözniñ
 çokmanahlığı
Miioro:ina«mocTb çok manalıhık
MHoror.no>KHbiH çok ecalı
MiiororoMMe çok noқта
Miioro'i.neinioe njx;ii.noaceiinoe
 çok azalı cümle

MHoromJieiHibiH çok azalı
MHorooawiHe çok tillilik
MIIOOliMiiH çok tilli
MOüanbHocrb modallik
Monor.H.iua6 bir ecalı
MoçJeMn morfema
морфология morfologiya
мужской pou erkek cinsi
MaancHe rjaaiue ince
 (yımşak) sozuk
MarKHe romaaiie ince
 (yımşak) tutuk
MBiTCHH ince, yımşak
MarKHñ 6OKOBON rorJiar.HbiH
 ağız boşluğu ogi tutuğu
Mancoe nefo yımşak tarılay
MarKoe ror.nar.Hbie yımşak
 tutuk •
 II
imüroTaniiHKOBHe ror.nar.Hbie
 ğırtlak üstü tutukları
naüriHrrrb yazı
ia:«^bHbie r.or.nar.nue burun
 tutukları
название ad, isim
названия про«M;rcHMH
 JeMer.e.ii zenaat-uner ismi
ia.fldBHoe ipeii.noaceiiHe sade
 cümle
iaKJioieHHe meyil
naKJionenHe rocnaraTe.nbHoe
 şart meyil
nanpaBHTe.nbHMH najeac
 doğrultuv kelişi
nap(?iHe zarf
iape'iHe BpeMeiiH vakit
 bildirgen zarflar

impe'iie, ronop şive
 uape'iHe Ko.iiH<ec:rBciiioe
 m ikdar-derece zarfı
 iiapciHe Mepu H rreneiM
 ol'çü ve derece zarfı
 uape'me Mecra yer bildirgen
 zarf
 uape«ine oöpana Aeücrmn al
 zarfı, tarz alı
 nape<ine ipMiMHM sebep
 bildirgen zarf
 uape»ine ue,uın maksad
 bildirgen zarf
 uarpuuni'ejibiioe
 ryiue(Ti'BHTe.ni>iioe cınıs isim
 napojiHblH HMAK halk tili
 uacroame Bpevn şimdiki
 zaman
 iiaymMH JHHK il'miy til'
 iii'in.nbiibiH wyK baş ses
 iiaiMona.tibHbJH IUUK milliy
 til'
 ieryöHOH rJKiciiMH dudaksız
 sozuğ
 iKV!<x:raTo>iioe npeii.rioxoime
 yarım cümle
 HOM<MoiMbie rjiona tiirlen-
 megen söz
 iirJia öwa JIH.IÖIKI iuuuJH I UHIGıUH
 dudaksız sozuğlar
 uCOJıÖIHUM neologizm
 iieonpejie.rie.iine vicroHMeiiMe
 belgisizlik zamiri
 ueorpciiejeiibiH belgisiz
 iKM H)opMJieiii(x^ oiipe;ie.iiH-
 re.uuIKM! belgisiz isimli söz
 biriküvi

nco()opM.neiiHoe npaMoe üono-
 .niieiHe belgisiz tamam-layıcı
 ucnepex<MHMH kalıcı, obyekt-
 siz
 iieno.nioe npeiinoiKeiiMe tam
 olınağan cümle
 iierpoüyKTHBiibic aǰH(>HKru az
 mañsulü suffiksler
 ncnpon:<o;jnoe r.ymecTBH-
 TeJibiioe isim tamın
 iiecrıparaeMaa r.naro.n tüslen-
 megen fiil'
 neyiiapHUH ırğusız
 пёбно-зубной согласный
 tañlay tiş tutuğlan
 iieöuuH ;ryK tañlay sesi
 iieöiio tañlay
 HHMina ryöa alt (aşağı)
 dudak
 iuuuuııı «CJIıOCT alt (aşağı)
 cenge
 iioMHiaiiHH nominatsiya
 iioraBOH burunlı
 ilOC.OBOH iııyK burunlı ses
 o
 oööLLiaiomHe rjiona umu-
 miyleştirici sözler
 odopor pcin ibare
 oöpanoyıııMc :wyca seslemin
 meydana kel'mesi
 oöpainieiHe hitap
 öö(rrof ri'cı iU rıııo rıpcMeiiH
 vakit bildirgen al sözü
 öbc:rofiTe.nbCTKO, ;ioiojııieiHe
 al, al sözü
 öbrııoaTe.nbr.TBO Mepu-creicn
 mikdar-derce alı

обстоятельство Mecra yer bildirgen al sözü
обстоятельство обра:*ı
действия tarz bildirgen al sözü
 o6oroaTe.nbcrho ycnobHa şart bildirgen al sözü
 oöfronTejibcTBo ue.nn maksad bildirgen al sözü
 oöuiee jonoJiieiiHe ortak, umumiy ob'yekt
 oömee noAieacamee ortak, umumiy mupteda
 oöniee ^ca;<yeMoe ortak,haber
 OÖmIHH umumiy
 OÖJINH *ИТUK* umumiy til'
 orayuieHMe sağırlaşuv
 0i'y6.nenHe dudaklaşuv
 o/ui(Mna«iHOcbр bir manalı Iık
 (IHH<)<H<TMil)IH bir manalı
 OAHOKopHenofl tamırdaş
 o^HOKopieBbie aiorja tamırdaş sözler
 (VUiopoiüHMH soydaş
 O/lıIO*JıO)KHııH bir ecalı
 <>;mo<ı.neiiHoe *npcAno&emc*
 bir azalı cümle
 ojiıon%i'iHMft birtilli
 (MOJMHMUHH rjonnpı, bir tilli luğat
 oiiyuieBJiemioal. canlılık
 oiiyremeniııMiiı canlı
 o<Bon«ienHe yayığıravuklaşma
 oKOHMame affiks
 OKOii'iniıHc JiH'inoe şahıs affiksi

окончание najieacuoel kel iş (al) affiksi
 OMOııHM omonim
 onpejicneiiHe ayırıcı, tamamlayıcı
 onpeie.neııno-JiH'inoe npeüJio-«eiiHe belli şahıslı cümleler
определятельное словосо-
 MeraiıHe sıfat söz birikmesi
 onpeüejineMoe tamamlanğan
 onpeiiicnniomee ayırıcı
 onpeueiiıHe cnoroB eca biriküvi
 onyuieiiHe cnom ecatüşüvi
 opranu pe«ieBMe lakırdı organları
 o(x)orpa(I)Ha orfografiya, imlya
 op<I)O3nHa orfoepiya
 ocioııa tamir
 ocı-iona r.naro.na fiil' negizi
 ocHoua, npoH.iBO^nuH negiz
 ocHOBa npejuioacenne cümle-niil temeli
 orHOBa cnoBa söznin temeli, söznifi negizi
 ocuoBiiıoe r.nar.ıı>ie asıl sozuğlar
 oriıOBHOc :<Ha<ienHe asıl mana, doğru mana
 ocioBiiıoe yüapeHMe asıl urğu
 oTBeTııoe npeü.ııoaceııne cevap cümlesi
 OTKpiJTUH *çjior* açık eca
 OTııor.HTC.iu,Hoe MemoHMeHHe nisbiy zamirler
 (vpHııaiıHe menfrylıkjnkyar sözleri

отрицательная форма r.nn-
 iɣ.na menfiy fiil'
 oT)HuaTe.ni,noe MecroHMeiiHe
 yokluk zamirijnkyar zamiri
 orpmiciTejiMioc rıpejinoscenHe
 menfiy cümleler, yokluk cüm-
 leleri
 OTpHuaTe.ibHbiH menfiy
 (O)HuaTe.ibHbiH JMİK resmiy
 til'
 o<D)opıvı.nenHoe onpe.ac.nHTe.nb-
 lioe belgili isimli sözbiriküvi
оформленное npfiMoe *мно-*
лнение belgili tamamlayıcı
п
 najOK keliş, al
 najeac BHHTcniibiH tüşüm
 keliş
 najejK iiaTcriibiH doğrultuv
 keliş
 naiejK HMennTe.ni>HbM baş
 keliş
падеж инструментальный
 vasta kelişi
падеж HCXOJııUH çıkış keliş
падеж MennibiH yer kelişi
 najejKHoe OKOii'iaiHe keliş
 affksleri
 na;ıeac pouHTejibiibiH saiplik
 keliş
 nnAeıme :«yKa ses tüşüvi
 paraJTHıva paradigma
 napniie rııoa çift söz
 napnbie («rtiaaiue çift
 tutuqlar
 tiacrmı belgisiz derece
 roıy:«ı pauza

ıepBH'inaa üo.nrora asliy
 uzun lık
 nepun'inoe :«[a'ienHe söziin
 asıl-doğrı manası
 nepBoe nHUO birinci şahıs
 nepDOHaMiiJibiH ^ByK asliy
 ses
 nepeBOü tercime
 nepe^ueneönbiH ağız boşluğu
 ogı
 nepejuiefUbi'iiibiH cornaniueH
 tafılay aldı tutuq
 nepeüiiHe rnaniue og' sıra
 sozuqlar
 nepeüiiHH pju og' sıra,
 yımşak, ince
 nepetıoc :flia'ienna anlam
 avuşturu
 nepeuocuoie :<na'ieHHe alrriaş-
 tırılğanmana
перестановка звуков
 seslemin yerlerini almaştıruv
 nepexoji keçiş, keçiv
 nepexoii n :«IÜHHH pnâ art
 sırağa keçiv
 nepexoü B nepüHHH pnü og'
 sırağa keçiv
 nepexoüiiuH ob'yektli
 nep<DeKT keçken zaman
 nHKTopaMMa piktogramma
 iiHriMemiocTb yazı
 nMCMCımbie H:İliMKH yazısı
 olğan tiller
 no6y;iHTe.nbHbiH :«.nor yükle-
 tív derece
 iioBe.nHTe.nı.ııoe naK.noneiiHe
 emir meyli

noBe.nmTe.nbHoe **предложеное**

emir cümlesi

повествовательное npe.fl.no-

жение ikaye cümlesi

подлежащее mupteda, sıb'-
yeht

noji'iHNeiiHe tabi oluv

no:iHUNfi pozitsiya

liariHceMaHTHMeaHH çok ma-
nalı

norihreMHa çokmanalılık

no.riMrH.riJTa6HierKHH çok ecalı

no.riHoe npeüJiojKenHe tam
cümle, tolu cümle

no.fino:<Ha<inoe CJIOBO tam
manalı söz

no.noxHTe.nbnaa <JopMa rna-
roria musbetfiil'

nojiocm. pTa ağız boşluğu

no.nyr.nacHMH yarı sozuk

noiiyüHTcnuuH :«.nor yükletüv
derecesi

noiiifTHe tüşün

no:paüKOBoe •iHciHTe.nbHoe

sıra sayısı

iiopaüOK, paü sıra ,

iiopfiüOK crıor sözlernii sırası

iioc.ne.nor munasebetçi, dere-
celik

no:jiobHUA atalar sözleri

noc:peüa'B.yK)mHH **IUUK** vasta
tıT

npaBH.no kaide

npanonHcanHe imlya, doğru
yazuv

n)afi.ibiK ana til'

ıpaMaa pe'ib koçürilme laf

npaııoe ynpaBJieHHe vastasız
tamamlayıcı

npaMOH doğrudan doğru

npeBor.xoüia a rrenenb us-
tünlik (arttırıv)derecesi

npeBpaııeıiiHeB ropTamibiH
<ByK kemirçek sesine keçiiv

npeBpaııeıiiHeB HOHOBOTo

BpoTOBoe ağız sesine keçiiv

npeiiHKaT haber

npeiiinor söz og'ü yardımcısı

npeü.no>ceiiHe cümle

npejinosceııne BonpochTeJib-
noe sual' cümlesi

npeıııoJKeiiHe 6e.JiHMııoe şa-
hissız cümle

npeü.noJKei!He BBOüHoe kiriş
cümlesi

предложение двусоставное

eki azalı cümle

npeıUKmeHHe nporrroe adiy
cümle

предложение с r.naro.nbHbiM
сказуемым fiil' cümlesi

npeiiJToxeiiHe c HMeııbiM

rKaHyeMbiM isim cümlesi

npe:<enc şimdiki zaman

n1^HKC prefiks

npH6aB.neiiHe :<6yKa ses
koşuluıı

npH6aB.rıııHe cor.nanıoro
tutuk koşuluıı

rıpn^aro'inoe **предложение**
tabi cümle

придаточное предложение

npeııeHH zaman tabi cümle

npH:ııaK alyamet

npH.naraTe.mııoe sıfat

приложение ilyave
 причастие sıfatfiiP
 продуктивный öñitii
 прохВО./iHoe rjiouo yapma
 söz
 производный negiz
 производный OT p.ri;ro.na
 Tjiaroji fiilden yapılgan fiil'
 проМВоanbiM OT rnarou.ua HMıı
 fiilden yapılgan isim
 проH.moiinbiH OT nMenbi
 rnarouJi isimden yapılgan fiil'
 ПРОН.ІВОУН.ІН OT НМСНЫ ММН
 isimden yapılgan isim
 lipoH:fiouienHe aytiliş, telyaf-
 fuz
 üporciHomeHHe no rjioraM
 sözlernin ecalargabolünüvi
 порrrroe Врева adiy zaman
 порrrroe npe.£no}KeiiHe adiy
 cümle
 протTope'ine avam halk tili
 порe;si proteza
 прошeyuee npeiva keçken
 zaman
 ri|X)iuei»iiee ieonpejiejeimioe
 ip-Mii mürekkep gelecek
 zamannın dayimilik sekilin
 vastasız sekili
 n)omeiiuee neo'iennünoe
 npt'Mfi sade keçken zamannın
 vastalı şekli
 проТНВН're.ribibiH roio;< karşı
 kuyuv bağlayıcısı
 нун. uo.vyxа ses yo ll
 p
 равнозначный CJIOBıı manadaş
 sözler

)iinбор talil'
 pa:<roioip söylev, lağırdı
 pa:<roBopHan pe'ib söylev tili,
 lağırdı tili
 разграничительный ayırıcı
 разделительное числительное
 pay sayı sıfatı
 разноюaceHHe MjieioB npeü-
 .nojKCiiHe cümle azaların fi
 sıralanması
 rampocrpaieiiHoe npeji^o-
 JKCyııOC geniş cümle
 пиерBop pTa ağıznın açılışı
 ІK^rper^HBııan an:iiMH.nııiiH>ı
 regresivlik assimilyatsiyası
 перпернHBilbiH regressivlik
 fi'eBOH annapaT lağırdı
 aparatı
 речь lağırdı, til, nutuğ
 ритм pe>iH lağırdı ritmi
 риторика ritorika
 рифма rifma
 род cins
 родительный падеж saiplik
 kelişi
 роüiioH IMLIK ana tili
 |WüCBeinibie a<Wka aqraba
 tiller
 poT ağız
 |X)TOUOH .*ByK ağız sesi
 r.
 mn^ n bağ
 cm|M> bağ
 c^MaııTHKa semantika
 ceMar.HO.nor semasiolog
 <XMar.Ho.norHa sema^siologiya
 ceMoficruo IUUKOB til' ailesi

составное *noj mexauiee*
 mürekkep mupteda
 rorriBHoe aca:iyeMoe mürek-
 kep haber
 ccKTanHOH mürekkep
 rorrraB cnoBapnbiH söz terkibi
 ooMeraHHe birleşme
 COKM bağlayıcı
 OOKM *уpеMeHHOH* zaman
 bağlayıcısı
 OOKM KH ki bağlayıcısı
 COKM *npOTHBHTEjilHMH* karşı
 kuyuv bağlayıcısı
 OOKH *paniejiHTE.m.iiMH* ayıruv
 bağlayıcısı
 COKM *ymuoBHUH* şart bağla-
 yıcısı
 rnpnaceHHe түslenüv, түrlenüv
 (:npnaceiiHe r.naro.na fiil'ler-
 niñ tiislenüvi
 rpaBHeHHe teñiştiriv
 cpnBnHTeJibHbic nocnenorn
 teñiştiriv munasebetçileri
 f:peiniene6HLiH cor.aar.HHH
 orta tañlay tutukı
средний poj orta cins
стилистика stilistika
стиль Stil'
стиль |w:<roBopnuH lafnii
 (nutuknın) stili
 cpoeiiHe njeiLnoaceiiHH cüm-
 le kuruluşu
 criKi'iiaa öyKBn ufak arif
 (TfixeiHe koşuluv
 cyaceHHe taralına, tarlaşuv
 «yKc-MiHe <ua'ieiHfl mananın
 tariaşuvı

суффикс suffiks
 r.ymeoTBHTE.ıbHoe isim
 rymecTBHTE.nhHoe
 aöcTpaKTHoe abstrakt isim
 cyueorBHTE.nbHoe
 uapHuaTejibiiie cins isim
T
 TnepjoueöHbiH kattı tañlay
твёрдый kattı
твёрдый ror.nar.nbiH kattı
 Utuq
 reiva mevzu
 'reviöp tembr
 TepMHH termiti
 THpe tire
 TOjIKOBbiH oioBapb izaiy
 (tabirli) luğat
 TON ton
 TonoiHMHKa toponimika
 TOiKa nokta
 TO»Ka r. :«MATOH noktalı
 virgül'
 TpaiiDKpHnuHatranskriptsiya
 TpeTbe JIHUO uçünci şahıs
 y
 yüapeHHe urğu
 yiiapıibiH urğulu
 yjiapiiMH r.nor urğulu eca
 yuKHH rJiacıibiH yuqarı (tar)
 sozuq
 yKa:«Te.nhiioe MecTOHMCHHe
 işaret zamiri
 yK«r:«TeJibiiie CJiODO işaret
 sıfatı
 yMcnuiHTeJibHoe :«ia'ieHHe
 azlaştırma manası

